Leto II. - Stev. 11. 12. Gorizia, 1. novembra-decembra 1939 - XVIII Sped. in abbonamento postale.

SVETOGORSKA KRALJICA

1539 MESEČNIK SVETOGORSKEGA SVETIŠČA 1939

Sklep svetogorskih 400-letnih slovesnosti

Uradni sklep 400 letnice prikazanja Matere božje na Sveti gori se je izvršil v nedeljo 8. oktobra. Že v soboto popoldne in zvečer se je na Sveti gori zbralo lepo število vernikov, ki so cerkev skoraj napolnili. V spovednicah je bilo veliko spovednikov, ki so imeli dovolj dela do polnoči, nekateri so pa spovedovali vso noč.

Pri pobožnosti v soboto zvečer ob 7. uri je g. grgarski dekan Filipič z deklamatoričnim poudarkom prebral »Legendo o Mariji s Svete gore in pastirici Uršiki«, ki jo je za letošnji jubilej spesnil dr. Joža Lovrenčič. Nekaterim iz velikega števila poslušalcev je tako dopadla, da so prišli v zakristijo in povpraševali, kje se pesnitev dobi, da si jo kupijo za spomin.

Ob 10. uri je imel msgr. M. Brumat ob polni cerkvi pridigano uro češčenja z evharističnim rožnim vencem.

Naslednje jutro ob 6. uri je imel isti gospod prelatsko sv. mašo s pridigo, v kateri je vsakemu od navzočih stanov priporočil posebno spominsko rožico dobrih sklepov, ki naj jo pokloni svetogorski Mariji ob sklepu velikega jubileja. Pri tej sveti maši je bila udeležba največja. Po sveti maši so se mnogi romarji poslovili od svetišča, ali prišli so novi. Okrog 8. ure je prispela goriška mestna procesija, ki jo je vodil msgr. Velci in je zanjo imel sveto mašo in pridigo ravnatelj malega semenišča r. Valdemarin.

To jutro je bilo okrog 3000 sv. obhajil.

Ob pol deseti uri je daroval prevzvišeni g. knez in nadškof goriški msgr. dr. Karol Margotti (eksc. g. nuncij ni mogel priti) slovesno pontifikalno sveto mašo ob asistenci petih goriških stolnih kanonikov z mitrami. Refice-jevo mašo je dobro izvajal pevski zbor s Kostanjevice v Gorici pod vodstvom bivšega svetogorskega gvardijana p. Jožefa De Gasperija.

Po pontifikalni sveti maši je imel prevzvišeni nadpastir govor, v katerem je poudarjal, da ljubezen do svetogorske Marije, ki je v tem jubilejnem letu tako lepo zagorela, ne sme ugasniti, ampak mora rasti čedalje bolj. Poslavljamo se od jubileja prikazanja, a nikakor ne od Marije, ki jo zlasti v teh časih kot Kraljico pravice, ljubezni in miru tako potrebujemo.

Nato je prevzvišeni s posebnim pooblastilom svetega očeta podelil vsem navzočim papežev blagoslov s popolnim odpustkom.

Slovesnost se je zaključila z zahvalno pesmijo in evharističnim blagoslovom.

Goriški knez in nadškof msgr. Karol Margotti gre v spremstvu svojih kanonikov k sklepni slovesnosti.

V prezbiteriju je velik oltar iz belega marmorja, katerega je leta 1802. izklesal mojster Geraldo. Znamenit je ta oltar tudi zato, ker je skoraj edini tovrsten poskus v klasicističnem slogu. Milostno podobo na tem oltarju je naslikal leta 1862. Mihael Stroj. Cerkev ima v stranskih oltarjih slike Kurta von Goldensteina. Tudi vso ostalo cerkev je isti slikar na presno poslikal. Vse slike so zelo razsežne in nad vse razkošno opremljene. Nad glavnim oltarjem je Marijino kronanje, na stenah pa Marijino oznanjenje, prikazanje angelov betlehemskim pastirjem, prihod sv. Treh kraljev k jaslicam in oznanilo angelovo spečemu Jožefu. Na ladjinem stropu je veličastno spremenjenje Jezusovo na gori Tabor. Ostale podobe predstavljajo evangeliste in cerkvene očete.

In sedaj si predstavljaj, dragi bravec, vso to veličastno cerkev natrpano v ladji in na galerijah s tremi tisoči romarjev Vipavcev, Pivčanov in Kraševcev, na prižnici krepko postavo vipavskega »tehanta«, ki z gromkim glasom oznanja Marijin zgled, potem ko je skoro vso noč in vse jutro morda 10 spovednikov delilo odpuščanje grehov. V cerkvi je smrtna tišina, samo pridigarjev glas odmeva od svoda. Po pridigi zadone veličastne orgle, k oltarju pristopi pet duhovnikov, začne se slovesna sv. maša. Mogočen zbor izvaja Sattnerjevo serafsko mašo. Romarji molijo na rožni venec in iz mašne knjige. Tu tišči sivi očanec svojega vnuka za roko, da se mu v gneči ne izgubi, tam pa potiska mamica svojo hčerko predse, da je med molitvijo ne zgreši.

Po sv. maši še mogočna »judska pesem:

»Lepa si, lepa si, roža Marija,
tebe časti vsa nebeška družina...«

Nato se pa vse te množice terejo na sejmišču pred cerkvijo in okoli nje. Ta kupuje odpustkov, oni si tolaži žejo, otroci pa drobe pečene štruklje. Potem se pa počasi razidejo domov — ta peš, oni s kolesom, Pivčani pa na svojih lojtrnicah z dvema konjema ob ojesu...

To so vtisi vseh Vipavcev iz detinske dobe o prvem romanju v Log na Šmarni dan.

Ta božja pot je starejša od Sv. gore. Prvi podatki segajo tja v 10. stoletje po Kristusu. Leta 1445. je tedanji goriški grof Lenart podrl prvotno cerkvico in sezidal novo ter ji oskrbel duhovnika. Že leta 1477. so pa to cerkev razdejali Turki, ali milostno podobo so že prej odnesli domačini v gradišče pri Sv. Pavlu nad Planino, kjer so tudi sami taborili. Leta 1563. pa je cerkev že zopet stala. Pozneje so jo vedno večali in prezidavali. Prestala je beneške in francoske vojske. Iz teh poslednjih je bil nekoč celo spomenik ob cerkvi. Huzar Pavel Rostas je mogočno stal z zavihanimi brki in bridko sabljo v roki na sivem kraškem stebru.

Poslednjič se je stavbinsko odlikoval pri tej cerkvi slavni vipavski dekan Grabrijan. Postavil je današnje mogočno cerkveno pročelje z orjaškim stolpom.

V Logu so danes romarski shodi na vse večje Marijine praznike, posebno pa na Veliki in Mali Šmaren, sv. Ano in porcijunkolo, če ne vštejemo evharistične shode, stanovska romanja ter shode Marijinih družb.

Napak bi bilo, če bi se tudi tega Marijinega svetišča letos ob svetogorskem jubileju ne spomnili. Saj ima tudi v Logu Marija lep in dobro obiskovan dom, kjer jo ljudstvo milosti prosi.

Ni ga Vipavca brez ljubezni do Loga, o da bi ga tudi ne bilo brez ljubezni do Marije!

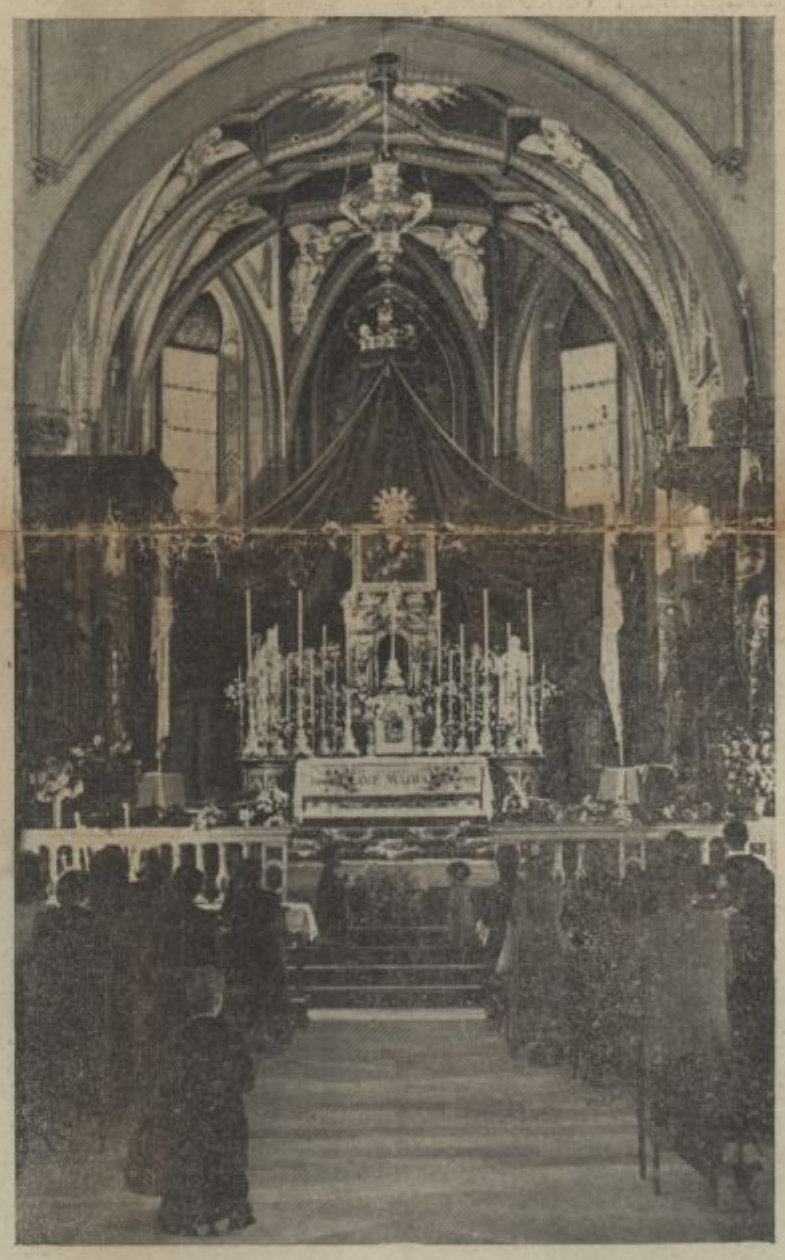

Milostna podoba na glavnem oltarju goriške stolnice od 11. do 17. VI. 1939.

St. Stanič:

Marijina svetišča v naši deželi

4. Log pri Vipavi.

Za svetogorskim svetiščem gotovo največje in najveličastnejše Marijino svetišče v naši deželi je v Logu pri Vipavi.

Mehkemu Vipavcu se zaiskri oko že doma, kaj šele v tujini, če mu kdo omeni Mamko božjo v Logu.

Sredi travnikov in žitnih polj, med Vipavo in Šturjami, kjer trta rodi, breskev cvete in smokva dvakrat na leto plodi, se sveti v žarkem solncu Tolažnici žalostnih posvečena cerkev v Logu.

Današnja Marijina cerkev v Logu je zares mogočna stavba. Nad glavnim vhodom se ponosno dviga 56 m visoki zvonik s tremi zvonovi, od katerih je posebno veličasten veliki zvon, čigar glas obvlada vso gorenjo dolino. Nad prezbiterijem se dvigata še dva nižja stolpa. Cerkev sama je 36 m dolga in 10 m široka ter ima ob vsaki strani po štiri kapele, nad katerimi je na obeh straneh galerija. Nad vhodom je obširen pevski kor z veličastnimi Goršičevimi orglami, ki imajo 25 pojočih spremenov na dveh igralnikih.

Pozor!

Ta številka je dvojna, t. j. za november, in december, in zato stane 80 stotink.

Ljuba Mati Božja na Sveti gori!

Oprosti bolniku, ki ne ve, kaj Ti je zadnjič pisal, niti ne, kedaj. Ne morem več vedeti, ali sem pisal, ali sem le mislil pisati. Zato tudi danes pišem. Tak je bolnik.

Pa bodi kakorkoli že. Danes, o Marija, naj Ti pišem nekaj prav lepega. Spovedali so me!

Kako je to genljivo, bolnikova spoved v bolniški sobi na bolniški postelji. Nič te ne moti, razen bolečine, pa še tiste rade odležejo za čas spovedi. Dobri spovednik je primaknil stol, si ogrnil vijolično štolo, ki jo je prinesel v žepu, in me blagoslovil. Jaz sem se pa premaknil bolj k robu postelje in začel. Izpraševanje vesti je bolezen pomagala že poprej opraviti. Kako ti na bolniški postelji kar samo prihaja v spomin, kar ni bilo prav! In kesanje, kolikokrat sem ga že obudil! Saj te bolezen tako rekoč sili h kesanju. Tam na steni visi sv. Razpelo. Kedar pogledaš na podobo Križanega in se spomniš na svoje grehe, saj ti mora biti žal. Ne več žaliti Ga, ampak ljubiti dobrega Jezusa! To je že trdni sklep, katerega lahko izpopolniš, ko premisliš, kako ga hočeš držati, če ti ljubi Bog zdravje vrne. Ko se spomniš svoje slabosti in nestanovitnosti, poživiš prošnjo za božjo pomoč.

Torej z grehi ven! Koliko se nabere v človeku te grdobije! O kako zdravilo za našo prevzetnost je sv. spoved! Takle sem, pa naj se povišujem? Sram me bodi!

Kako je izkušeni spovednik znal pomagati, bodriti, tolažiti! Ne pravimo spovedniku zastonj »duhovni oče«. In čisto malo pokore mi je naložil, češ, naj obrnem bolezen za pokoro. Bom, ampak, če ozdravim, bo treba še druge pokore doložiti.

»Ego te absolvo, jaz te odvežem«. Čast Bogu, kako se olajša duša! Saj kar čutiš, kako se izliva v tvojo dušo milost božja.

O Marija, prosim Te in to pismo Ti prav zato pišem — prosim Te, zahvali Svojega Jezusa za sv. spoved, da je postavil zakrament sv. pokore. Sv. spoved je zares najlepši dar usmiljenega Srca Jezusovega. Marija, zahvali zopet in zopet!

Potem pa pomagaj spovednikom in spovedancem. Koliko boš letos imela dela v tem samo na Sv. gori. Le obrni svoje milostljive oči na uboge grešnike, da se ne bodo bali in odtegnili, ali morda slabo opravili. Le podpri z materino roko uboge spovednike, da ne bodo omagali ali izgubili potrpežljivosti.

Potem pa raztegni Svojo pomoč vse naokoli, zlasti tja, kjer so spovednice močno oblegane, in tja, kjer ni nikogar, da bi v spovednico sedel. Tega Te prosi

Bolnik.

Iz svetogorske zgodovine

(Nadaljevanje.)

V. DOBA.

Frančiškani se vrnejo na Sveto goro l. 1901

Radi pomanjkanja duhovnikov v škofiji in torej tudi spovednikov na Sveti gori je tedanji predstojnik Leban svetoval novemu goriškemu nadškofu Missiji, naj bi svetogorsko svetišče spet izročil frančiškanom, ki so ga že nekdaj čez 200 let oskrbovali. Kranjska redovna provinca je to ponudbo rada sprejela. Na jesen 1900 so bila že vsa pooblastila in dovoljenja iz Rima in Dunaja v redu in goriški kardinal je določil za slovesno izročitev svetišča dan 5. II. 1901. kardinal Missia pozvan na Dunaj k otvoritvi državnega zbora, je namesto njega opravil slovesno izročitev samostana goriški stolni župnik kanonik msgr. dr. Frančišek Sedej.

Novo predstojništvo je čakalo veliko dela, ki se ga je lotilo z veliko vnemo. Pod frančiškanskim vodstvom je dobila Sveta gora v predvojnih letih novo lice. Popravili so cerkev, ki je dobila l. 1907. iz Rima častni naslov in predpravice »Bazilike«, samostan, gostilno »Pri cerkovniku«, drugo spodnjo gostilno, romarsko hišo, vodnjak itd. Tudi v duhovnem pogledu se je svetogorsko svetišče zelo dvignilo. Romarji so bili vzorno postreženi v vseh v deželi običajnih jezikih in zato je bil tudi njihov naval vedno večji.

Razdejanje na svetem kraju.

Ruševine svetogorske bazilike odvažajo.

Za svetogorskega gvardijana je bil določen p. Kalist Medič, ki je opravljal to službo že prej v Ljubljani Gorici in Pazinu. Ta pater je prišel na Sveto goro že na dan svetega Silvestra, da do prihoda samostanske družine vse potrebno pripravi. Zadnji dan 19. stoletja je novi p. gvardijan sklenil z blagoslovom z Najsvetejšim, prvi dan 20. stoletja pa s polnočnico, ki je bila takrat dovoljena za ves svet in jo je naš pater daroval za srečni začetek frančiškanskega delovanja.

Ker je bil goriški nadškof in kardinal Sedej pozvan na Dunaj k otvoritvi državnega zbora, je namesto njega opravil slovesno izročitev samostana goriški stolni župnik kanonik msgr. dr. Frančišek Sedej.

Velika procesija 9. X. 1921 spremlja milostno podobo z goriških Rojc v stolnico.

Svetovna vojna

ki je spremenila naše svetišče v kup groznih razvalin. Vse je bilo uničeno, le milostno podobo so rešili v Ljubljano, kjer so jo begunci in domačini pobožno častili skoro 7 let. Tam so tudi obhajali 200-letnico kronanja milostne podobe l. 1917.

Po vojni

L. 1919. je prevzvišeni goriški knez in nadškof ter veliki častivec svetogorske Marije Sedej ustanovil škofijski odbor za obnovitev svetišča. Od duhovnije do duhovnije je šel poziv k sodelovanju. Verniki so se vkljub povojni bedi velikodušno odzvali in kmalu je bila dozidana začasna kapela in majhen samostanček za redovno družino. V tej dobi je z veliko gorečnostjo skrbel za obnovitvena dela p. gvardijan Kapistran Ferlin, ki je tudi lastnoročno delal kot mizar, zidar itd.

Velika procesija 2. X. 1922 z milostno podobo gre skozi Solkan na Sv. goro.

Velika procesija 2. X. 1922 se je ustavila v Solkanu.

Milostna podoba se je vrnila

iz Ljubljane v Gorico dne 9 oktobra 1921. Pripeljal jo je sam nadškof. Sprejem v Gorici je bil nad vse sijajen. Prenesli so jo v goriško stolnico, kjer je ostala, obilno obiskovana, do 2. oktobra 1922 na oltarju Marijinega oznanjenja.

Povratek na Sveto goro

Drugi oktober 1922, ko je bila pod vodstvom prevzv. nadškofa Sedeja velika procesija prenosa milostne podobe iz goriške stolnice na Sveto goro, kjer se je zaključila z dvema govoroma na razvalinah bazilike, ostane vsem, ki so se je udeležili, v nepozabnem spominu. To je bila zares prisrčna, navdušena, ginljiva slovesnost v ozračju miru po tako silnih poskušnjah.

Stolni kapitelj z rajnim nadškofom spremlja milostno podobo na Sv. goro.

Marija v začasni kapelici

Ko je prispela milostna podoba na Sveto goro, je že bila dovršena mala cerkvica, kjer je zdaj romarska hiša. Opremili so jo z vsem najpotrebnejšim. Romarji so prihajali v vedno večjem številu. Veliko slovesnosti je bilo kar pod milim nebom, ker ni bilo prostora v cerkvici. Najlepše slovesnosti smo obhajali najraje na razvalinah bazilike, ki so jih bili polagoma očistili in na prostoru glavnega oltarja postavili zasilni oltar. Iz te dobe so nam v najlepšem spominu shodi Marijinih družb. Pri teh slovesnostih so tudi že peli novi zvonovi, ki jih je pripeljal na Sveto goro z velikanskimi napori g. prevoznik Hvalič v septembru 1922 in so bili obešeni v zasilni zvonik iz železnih gred.

Patri tridentinske province

Dne 24. maja 1924 so zamenjali frančiškane slovenske province Svetega Križa njihovi sobratje tridentinske province. Ti patri uživajo veliko zaupanje vladnih krogov in tako se je že prvemu p. gvardijanu *Inami*, ki je bil zelo spreten in moder mož, posrečilo, da je dobil velikanske državne podpore in je mogel zgraditi sedanjo veliko cerkev z monumentalnim 50 m visokim zvonikom, napeljati električno razsvetljavo, sezidati novo veliko gostilno in prodajalnice nabožnih predmetov. V avgustu 1928. je msgr. Lenart Sion, častitljivi generalni vikar rajnega nadškofa, blagoslovil novo cerkev, v katero so prenesli oltar in slike iz začasne cerkvice. Novo svetišče je pa posvetil videmski nadškof msgr. Jožef Nogara 25. junija 1932, ki je istočasno posvetil tudi novi oltar. Tega je dal izdelati že novi gvardijan *p. Viljem Endrizzi*, ki si je tudi nabral zelo veliko zaslug za obnovitev svetogorskega svetišča. Oltar je sestavljen iz 16 različnih vrst marmorja. Podjetnosti p. Endrizzija se imamo zahvaliti tudi za lepo pot na Sveto goro, za nove orgle, portale, slikana okna, predelavo začasne cerkve in samostana v lepo romarsko hišo, ki služi zelo dobro tudi duhovnim vajam, katere ta pater tako zelo pospešuje. On je bil tudi duša vseh priprav za 400-letne proslave prikazanja Matere božje na Sveti gori. Njemu se imamo tudi zahvaliti, da je ob štiristoletnici oznanjal slavo Svetogorske Matere ta listič, čigar odgovorni urednik je bil ves čas.

Pri procesiji 11. VI. 1939 je bila

L. 1944. bo 400-letnica posvetitve prve cerkve na Sveti gori. Bog daj, da bi jo mogli obhajati v dobi izčiščenega in obnovljenega krščanskega duha v naši deželi.

Začasna povojna kapelica.

Srebrnomašniki pri začasnem oltarju novega svetišča na Sv. gori l. 1931.

Novi svetogorski glavni oltar.

Dr. A. K.:

Mir po viharju pred 100 leti

Ob koncu napoleonskih vojsk se je v utrujeni Evropi začela kakih 30 let dolga doba miru, ki je bila potrebna, da se popravi nastala škoda. V Evropi so takrat odločale Avstrija, Rusija, Anglija in Prusija, oziroma njih ministri. Zlasti pripisujejo vodilno vlogo avstrijskemu kanclerju Metternichu. Velikih vojn v tem času ni bilo; samo tu in tam so zagoreli manjši požari, kot protiavstrijski upori v Italiji, vstaja na Grškem in Poljskem in prevrat v Franciji. Zgodovina bi ta desetletja lahko štela med srečna, da ni bilo kneza Metternicha, kateremu učenjaki očitajo, da je hudo stiskal vse nenemške narode v Avstriji ter jim branil vsak svobodnejši dih.

Baš v tem času je doseglo silen obseg že prej obstoječe

Socialno vprašanje

to je vprašanje dostojnega življenja za delavce in nižje stanove sploh. Dandanes si težko predstavljamo bedo, v kateri so živele takratne delavske množice. Majhne plače so zadostovale komaj za ohranitev golega življenja. Delati so morali do 16 ur na dan, kakor se je zljubilo podjetnikom. Stanovanja so bila slaba, vlažna; dostikrat so številne družine stanovale po kleteh na majhnem prostoru. Pravnega varstva ni bilo nobenega. Veljalo je načelo gospodarske svobode in prostega tekmovanja. Navidezno je to lepo in pravično, a kako naj je lačen delavec, ki ni imel drugega kot kopico otrok, tekmoval z bogatim fabrikantom ali lastnikom premogovnika? K delu so silili tudi ženske in otroke.

Metternichov absolutizem se je l. 1848. zrušil, socialno vprašanje pa se rešuje še dandanes, ker so se v teku časa pokazale nove potrebe. S tem vprašanjem so se bavili mnogi možje. ki so predlagali navadno neizpeljive rešitve. Globoko pa je v tem pogledu zaoral nemški žid K. Marx. Že l. 1848. je izdal svoj »Komunistični manifest«.

Pozneje (1867) pa je v knjigi »Kapital« hotel znanstveno razložiti razvoj človeške družbe. Spoznal in izrazil je nekatere resnične bolezni družbe, a zdravilo, ki ga je predlagal, je bilo strupeno. Trdil je, da se družba dá ozdraviti na podlagi razrednega boja; boj pa pomeni — sovraštvo. Marx je bil hud materialist (to je: duše ni priznaval) in še hujši nasprotnik vsake vere. Dejal je, da je vera strup za ljudske množice, ker jih odvrača od brige za pozemeljsko življenje.

Za Marxom so spočetka šli le nekateri, pozneje pa so za njegovo zastavo drle milijonske množice delavskega ljudstva, kateremu so ti nauki vlili upanja na zboljšanje življenja. Da je to upanje bilo prazno, priča ves poznejši razvoj, a kljub temu meče Marxov »Kapital« svojo senco še danes po nekem delu Evrope. Pride pa čas, ko bo ta usodna zabloda človeškega duha pozabljena z vsemi posledicami in spremnimi pojavi.

S francoskimi vojskami je v zvezi močno narodnostno gibanje, ki je proti koncu stoletja (1870) ustvarilo zedinjeno Italijo in Nemčijo. Boj za združitev vseh narodnih delov je bil pri obeh narodih dolgotrajen, a stanoviten ter je znova potrdil staro resnico, da se ideja ne da ubiti s silo.

Obnova pri nas

Naša dežela je občutila vso težo vojne, saj so se skozi njo trikrat valile francoske armade. Mir, ki je sledil, je vplival zelo blagodejno. Rane so se polagoma zacelile in gospodarstvo je zopet zacvetelo. Tudi cerkveno življenje je nanovo oživelo. Goriški škofiji so vrnili naslov in čast nadškofije, katero ji je bil vzel cesar Jožef II. Zlasti je važna obnovitev malega semenišča v Gorici, ki je v hudih časih moralo prenehati. Nanovo se je otvorilo l. 1858. Med prvimi gojenci je bil drugošolec Simon Gregorčič, poznejši slavni pesnik, kar je v letopisih te prekoristne ustanove s poudarskom zapisano.

Zanimiva goriška osebnost je kanonik Valentin Stanič, doma iz Bodreža ob Soči. Preden je prišel v Gorico za kanonika, je pastiroval na Banjški planoti in v Ročinju, kjer se je trudil za šolo, učil petje, telovadbo in astronomijo. Kmetom je razlagal umno sadjerejo in jim razkazoval novo kmetijsko orodje. Zgradil je poseben voz za prevažanje telet v Gorico in cepil je ljudi proti črnim kozam. Uredil si je tudi majhno domačo tiskarno. Spisal je več knjig pesmi, tako n. pr.: »Pesmi za kmete in mlade ljudi« (1822) in bil je vnet planinec. Svoje dela polno življenje je sklenil l. 1847.

Pred sto leti se je polagal pri nas temelj za splošno izobrazbo ljudstva, o katerem je bilo znano, da že pred vojno skoraj ni poznalo nepismenih ljudi. V tem pogledu gre velika hvala tržaškemu guvernerju grofu Stadionu, ki se je z vso silo zavzel za ljudski pouk, ki je bil še v povojih. V okolici Tržiča je neki kaplan poučeval otroke pod staro vaško lipo. Drugod so imeli nedeljske šole. Izobraženih učiteljev je bilo malo. Marsikje so učili dosluženi vojaki. Grof Stadion je najprvo ustanovil mnogo novih šol, samo v Trstu 14. Potem je dal spisati potrebne šolske knjige. V dveh letih so mu strokovnjaki sestavili skoraj 60 šolskih knjig v štirih jezikih. Pomagal je tudi sam. Tudi njegovi uradniki, večinoma trdi Nemci, so se morali priučiti deželnim jezikom. Eden izmed njih je še pozneje tožil: »Nisem vedel, ali naj se naučim najprej italijanščine, kranjščine (slovenščine) ali ilirščine (hrvaščine)«.

Grof Stadion je s svojim razumnim delom dosegel lepe in trajne uspehe.

Človeška narava pa je nemirna ter ne more trpeti trajnega pokoja. To se je pokazalo tudi pred sto leti. Novi rod je vojne grozote pozabil ter začel znova. Napočilo je l. 1848. ki je prineslo mnogo sprememb in z njimi kali za spore.

Naše novice

Črniški dekan msgr. Lojze Novak je postal častni kanonik stolnega kapitlja v Gorici. — Prevzvišeni knez in nadškof je imenoval msgr. Lojzeta Novaka, dekana v Črničah, za častnega kanonika goriškega stolnega kapitlja. Odličnemu našemu sotrudniku, vnetemu dušnemu pastirju in vsestransko delavnemu gospodu, ki se nenehoma bori za vse dobro in plemenito v naši nadškofiji, čestitamo k zasluženemu imenovanju prav toplo. Sicer pa: več časti, več odgovornosti, več dela!

G. kanonik Lojze Novak se je rodil l. 1881. v Ilirski Bistrici. Gimnazijo je odlično končal v Ljubljani, nakar je stopil v goriško bogoslovje. L. 1905. je zapel prvo sv. mašo. Najprej je služboval kot kaplan v Solkanu, kjer se živahnega mladega gospoda starejši ljudje še sedaj z ljubeznijo spominjajo. Nato je prišel za glavnega prefekta v bogoslovno semenišče v Gorici. Od tu je šel za župnika v Breginj, odkoder je 3. XII. 1914 prišel za župnika in dekana v Črniče, kjer še danes plodno in požrtvovalno deluje. Upoštevajoč njegovo neumorno delovanje na vseh poljih verskega in cerkvenega življenja, ga je hotel že blagopokojni nadškof dr. B. Sedej imeti kot kanonika pri sebi v Gorici, vendar se mu ta želja ni uresničila: g. Novak je ostal še naprej v Črničah. V priznanje in potrditev njegovih bogatih zaslug ga je sedaj naš prevzvišeni nadškof imenoval za častnega kanonika. Z nami vred se tega imenovanja vesele vse množice vernikov, ki blagega in odločnega novega kanonika poznajo.

Še en častni kanonik goriškega stolnega kapitlja. — Hkrati z msgr. Novakom je bil za častnega kanonika goriškega stolnega kapitlja imenovan g. I. Viola, župnik v Caprivi v Furlaniji.

Msgr. Andrej Furlan, duhovni svetnik, prosinodalni eksaminator, voditelj duhovniške družbe častivcev Najsvetejšega Zakramenta, štiri desetletja vzorni župnik v Sv. Križu pri Trstu, je bil radi velikih zaslug za tržaško škofijo imenovan za tajnega komornika Nj. Sv. papeža Pija XII.

Rodil se je v Trstu 18. X. 1870., v mašnika pa je bil posvečen 2. VII. 1893. Vzornemu dušnemu pastirju čestitamo k zasluženemu odlikovanju preiskreno in mu voščimo, da bi ga Bog ohranil v svojem vinogradu mladostno delavnega in vedrega še mnogo let!

Zlatomašnik Josip Shejbal umrl. — V petek 20. okt. zjutraj ob štirih je v sanatoriju sv. Jušta v Gorici izročil svojo plemenito dušo svojemu Stvarniku g. Josip Shejbal, zlatomašnik in župnik v pokoju. Rajnki je bil mirnega in skromnega značaja ter se je ogibal javnosti. Bil je zvest delavec v vinogradu Gospodovem in je živel skoro samo svojemu vzvišenemu zvanju. Njegovo ime je zato ostalo širšemu svetu prikrito. Povsod pa, kjer je služboval, so ga njegovi farani spoštovali in ljubili. Videli so njegovo vestnost in gorečnost, njegov možati nastop in očetovsko srce in so čutili ljubečo roko, ki jih je vodila in jim v potrebah tudi pomagala. Zato ga bodo povsod ohranili v častnem spominu in se ga bodo radi spominjali v svojih molitvah.

Pokojnik se je rodil l. 1865. v Čisti na Češkem. Po končanih gimnazijskih študijah je prišel v goriško centralno semenišče. Svojo prvo sv. mašo je zapel 28. julija 1889. Letos v avgustu je v vsej tihoti praznoval svoj zlati jubilej na Sv. gori. Služboval je najprej kot kaplan v Cerknem, potem je bil vikar na Ponikvah in kurat v Kalu nad Kanalom. Od tu se je l. 1905. preselil v Borjano v Kobariškem kotu, kjer je pastiroval skoro trideset let. Nepričakovano je odšel na Pečine in potem v Stržišče, kjer je stopil v pokoj. V začetku se je počutil tam gori pod Črno prstjo prav zadovoljnega. Mnogo je storil za olepšanje cerkve, kateri je oskrbel tudi lepe orgle, za katere je polovico stroškov nosil sam. Pred meseci je pa začel bolehati in se je moral podvreči operaciji. Zdravje se pa ni hotelo vrniti. V četrtek 19. okt. je radi težke bolezni s trudom prispel v Gorico, da si še enkrat pribori zdravje. V noči po svojem dohodu je že zapustil to solzno dolino. Hvaležni Stržiškarji so z veseljem ustregli njegovi tihi želji, da bi počival tam gori v planinskem svetu, ter so storili vse, da so ga v soboto 21. okt. spravili iz Gorice v svojo visoko domačo vas, kjer je bil v ponedeljek slovesno položen k večnemu počitku. Naj mu bo nebeški Oče bogat plačnik za vse delo, ki ga je v teku 50 let plemenito izvršil v blagor svojih vernikov.

G. Srečko Gregorec, župnik v Šturijah na Vipavskem, požrtvovalni sotrudnik našega lista in živahni pobornik verskega življenja v deželi, je zbolel. Prosimo Boga, da bo hitro okreval!

Umrl je 21. X. 1939 zvečer vdano in pobožno, kakor je živel skozi 75 let, g. Andrej Peršič, trgovec in posestnik v Črničah. Najslajša tolažba pred smrtjo mu je bila zavest, da ni manjkal nobeno prvo nedeljo pri mizi Gospodovi, dokler je le mogel še v cerkev. Ko ga je pa bolezen za stalno vrgla, je prejemal svoje mesečno obhajilo na bolniški postelji z zgledno pobožnostjo. Bil je mož krščanskega prepričanja in življenja. Naj počiva v miru!

Prebivalstvo Gorice. — Kakor uradno poročajo, šteje danes Gorica z vojaštvom vred 53.560 prebivalcev. Ob koncu l. 1938 je imela 53.142 prebivalcev, ob koncu l. 1937 pa 52.354. Prirastek dajejo rojstva, ki presegajo pogrebe, in doseljevanje iz pokrajine in iz ostalih delov države. V navedenih številkah je zapopadeno tudi prebivalstvo Solkana, Podgore, Ločnika, Štandreža in Št. Petra, ki so bili pred leti priključeni Gorici.

Brici na Sv. gori. — V nedeljo dne 24. sept. so se šli Brici poklonit Materi božji na Sv. gori. Preko 800 jih je prihitelo, da s pobožno molitvijo in pesmijo počaste svojo svetogorsko zaščitnico ob njeni 400 letni proslavi. Okrog štirih popoldne so se zbrali na Prevalu. Od tu so potem v procesiji šli do svetišča. Romanja so se udeležile vse briške duhovnije s svojimi dušnimi pastirji na čelu. Sivolasi zlatomašnik biljanski dekan g. Josip Kos jih je pa vodil. Ko so bili vzpodbudno opravili svoje pobožnosti, potožili Materi vse svoje težave in ji priporočili sebe in vse svoje drage, so v krasnem ponedeljskem jutru vsi srečni in zadovoljni odhiteli na svoje sončne domove.

Ne ure ne dneva... — V pobočju Sv. Gabrijela sta iztaknila dva mladeniča zasuto, vendar dobro ohranjeno kaverno, v kateri je bila še lepa zaloga vojnega streliva. Drzna fanta sta pričela granate odpirati in prazniti. Pri tem nevarnem delu se je pripetila strašna nesreča. Neka granata je razpočila in grozno razmesarila 21 letnega Franca Struklja iz Ozeljana pri Šempasu. Prepeljali so ga v goriško bolnico, kjer je pa kmalu podlegel svojim ranam! Bog mu bodi milostljiv sodnik!

Pozdrav Brezmadežni

(ob prihodu v Lurd 13. avg. 1938.)

Pozdravljena prisrčno mi, o sladka Lurška Deva!
Srce radóstno v sreči prekipeva,
ko sem ponovno tu po šestih letih;
ko srečna zrem krasoto Tvojih dvorov svetih.
Ganotja vsa prevzeta trepetam in vzklikam:

Ave! Pozdravljena, Brezmadežna!

Besede nimam, nemo obstojim, premila Mati,
ko zopet gledam tu obraz Tvoj zlati.
Kolena klecnejo na tla; objame sladka me omama;
med tisočglavo množico s Teboj se čutim sama.
V solzáh drhtím in srčno vzklikam:

Ave! Pozdravljena, Brezmadežna!

Gospa prelepa, v Tvoji sem bližini
presrečna, blažena. Tu pri Votlini
Brezmadežne zastaja mi utrip srca.
Molitve jezik mi ne govori, ne zná;
edini vzklik še zmorem in ponavljam:

Ave! Pozdravljena, Brezmadežna!

Telesa več ne čutim, trudnost je minila —
duh sproščen k Tebi dviga se, Gospa premila.
Li nezavest je to? Ne. Blaženosti se zavedam:
na mestu, kjer nekdaj Bernardka, Tebe gledam.
Hvaležnosti izraza ni; le duh drhti mi:

Ave! Pozdravljena, Brezmadežna!

Trenutki rajsko sladki neopisne sreče!
Odkar živim, zares čutila nisem veče.
Odprt se zdi mi raj tu nad Votlino.
Moj duh vtopljén, o Mati, v Tvojo je milino,
z Bernardko Tvojo sveto kličem:

Ave! Pozdravljena, Brezmadežna!

Je-li resnica, sveta Deva, ali samo sanjam
veliko milost, da se v Lurdu Tebi klanjam?
Li v raju sem? Na zemlji še? Ne vem.
Vse zló, ki tare mi telo, je nehalo povsem,
le to, o sladka Mati, vem, pri Tebi in vsa tvoja sem
in vzklikam:

Ave! Pozdravljena, Brezmadežna!

Msgr. Lovrenc Rutar.

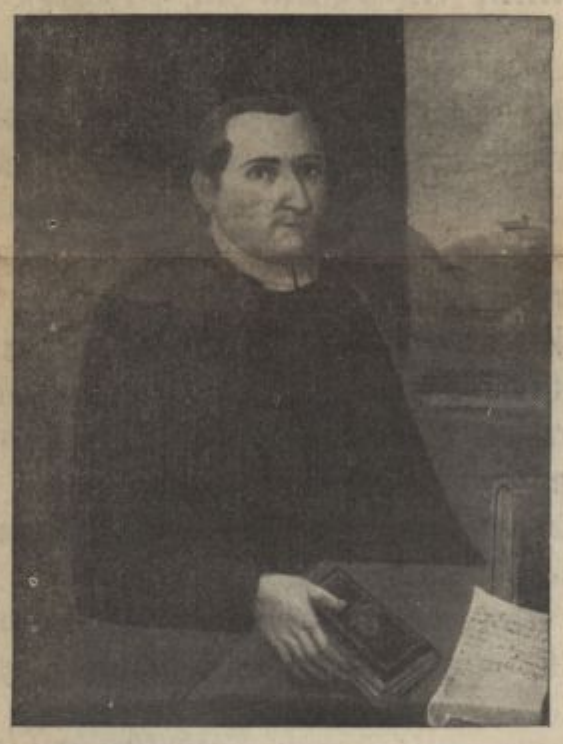

Duhovnik Jožef Gironcoli, prvi oskrbnik po zatrtju obnovljenega svetišča.

Oskrbnik svetišča Andrej Leban.

Smrt uglednega moža. — Pri Šmihelu nad Šempasom je nepričakovano naglo umrl tamošnji spoštovani posestnik in cerkveni ključar Vincencij Terčič, star 70 let. Šel je od nedeljske sv. maše. Na potu ga je zadela majhna nezgoda, za katero se pa ni zmenil in šel mirno domov. Doma se je pozneje nenadoma jel čutiti slabega. Šel je na prosto in tam obležal. Spravili so ga v posteljo in poklicali zdravnika, ki je ugotovil možgansko kap, kateri je še vedno čvrsti mož v par dneh podlegel. Bil je značajen krščanski gospodar, mož in oče! Večna luč naj mu sveti!

Pri delu na polju jo je zadela kap. — 45 letna Marija Volk iz Ozeljana pri Šempasu je delala pri sosedovih na polju. Nepričakovano jo je zadela kap in je izdihnila kar na njivi. Rajnka je bila sestrična kapucina p. Damazija, ki je v avgustu na Trnovem praznoval slavje prve sv. maše, pri kateri je bila pokojna Marija med svati. Naj ji sveti večna luč!

Lepo obnovljena župna cerkev. — V Slavini pri Postojni so v nedeljo 8. oktobra imeli zahvalno pobožnost za srečno dovršena obnovitvena dela v notranjosti župne cerkve. Prostorna slavinska cerkev s tremi ladjami je bila zadnja leta v slabem stanju, sedaj pa ima popolnoma novo lice. Bilo je težko vprašanje, kako prenoviti svetišče, pa ohraniti vse umetnine na zidovih prezbiterija. Mojstrom, ki so se lotili dela, se je to sijajno posrečilo in jim gre zato vsa čast in hvala. Oltar Srca Jezusovega je okusno preurejen, freske so čudovito lepo osvežene, plastični okraski so poslikani v duhu sloga, vsa notranjščina diha toplino. Znotraj dobiš vtis, da je cerkev na novo narejena. Vse stroške so krili verniki s prostovoljnimi darovi. Ker so mnogi morali žrtvovati na dve strani, kajti istočasno sta bili radi nujne potrebe v popravilu tudi podružni cerkvi v Selcah in v Žejah, gre faranom še tem večje priznanje. Ko so duhovljani v nedeljo pri zahvalni pobožnosti videli, kaj je ustvarila njihova vneta radodarnost in ljubezen za lepoto hiše božje, so bili vidno ganjeni, zadovoljni in so veselo pozabili na težke žrtve.

Kdaj se bomo peljali na Sv. goro? — Svoj čas je bilo rečeno, da bo žična železnica na Sv. goro otvorjena v avgustu. Sedaj smo v novembru, vzpenjače pa še vedno ni. Postajališči pri odhodu sta že več časa dograjeni, postavljen je tudi središčni steber, nategnjena pa še ni žica in manjkajo stroji. Dobava tega materiala je naletela na težke ovire in povzročila zakasnitev. Sedaj je podjetje, tako smo čuli, prejelo vse potrebne stroje z žico vred ter namerava stroje takoj postaviti in žico nategniti. Računajo, da se bodo poskusne vožnje lahko izvršile že to jesen, za javni promet bo pa železnica odprta spomladi.

Zvezdnato nebo oznanja slavo božjo

(16. nadaljevanje in konec.)

Lepota vesoljstva

Zvezdni svet nam ne razodeva samo božje modrosti in vsemogočnosti, ampak v istotako veliki meri tudi njegovo čudovito lepoto. Stvarnik je brezno in neizčrpen vir vse lepote, ki jo je s kraljevsko radodarnostjo razlil še celo čez brezčutno materijo.

Če pogledaš na zvezdnato nebo v jasni in obenem temni noči, zlasti skoz teleskop, opaziš, da ves zvezdnati paviljon žari kot veličasten mozaik v nedopovedljivi lepoti vseh mavričnih barv in njihovih odtenkov, kakršnega je mogel zamisliti in ustvariti samo največji in večni Umetnik.

V vsem vesoljstvu občudujemo brezmejno raznoličnost glede velikosti, brzine, svetlobne jakosti, sile vrtenja itd. nebesnih teles. Tako pa tudi glede njihove barve. Krasno nam to priča že naš planetni sistem. Sonce je rumenkasto, Merkur je bel, Venera žari ko sneg, naša Zemlja se vidi z drugih planetov rumenkasto siva, Mars je rdeč, Jupiter je rjavkasto bel, Saturn je rumen, Uran je zelen, Neptun zelenkasto višnjev. Nele planeti, ampak tudi sonca imajo različno barvo. So bela sonca, ki se blišče kot diamanti in brilanti, rdeča, ki žare ko rubini, zelena, ki se bleste ko smaragdi, rumena kot topazi, plava kot safiri in tako dalje v vseh barvah, vseh njihovih stopnjah, vseh odtenkih in kombinacijah. Zlasti tako zvane dvojne zvezde, ki so sistemi, v katerih se eno sonce vrti okrog drugega, se svetijo v krasnih raznolikih barvah. Barva takih dvojnih sonc je lahko enaka, lahko pa različna, n. pr. eno je belo, drugo oranžno — eno rdeče, drugo zeleno — eno rumeno, drugo modro — itd. Neprimerno lep je čarobni učinek lun, ki jih obsevajo taka »dvojna sonca«. Ko namreč tak planet pride v svojem krogu med dve sonci, je njegova luna na eni strani n. pr. modra, na drugi škrlatna — ali rumena in zelena itd. Če pa ima planet dve luni, je ena rumena, druga zelena — ali ena modra, druga rdeča itd. Kdo bi mogel popisati čarobne prizore, ki jih povzročajo take pisane lune na njihovih planetih, ko razlivajo po njihovih gorah, planinah in dolinah svojo raznobarvno svetlobo?

So tudi zvezde, ki spreminjajo svojo barvo kot orjaški svetilniki na obalah brezmejnega oceana vsemira.

Sonca se dele glede na barvo predvsem v tri razrede: bela, rumena in rdeča. Bela sonca predstavljajo mladost in imajo najjačjo toploto in svetlobo. To so mladeniči brez brade, ki štejejo le kako stotino milijonov let. K temu razredu spadajo po večini sonca Rimske ceste. Rumena sonca predstavljajo zrelo dobo in med ta spada tudi naše Sonce, ki je zgubilo že dve tretjini prvotne toplote in svetlobe. Prvotno je imelo v svojem središču 100 milijonov stopinj toplote, dočim je ima sedaj samo 30 milijonov. Rumena sonca štejejo najmanj 1000 milijonov let starosti. Tudi zvezda Artur je rumena in je sonce, ki je 200 tisočkrat večje od našega, čeprav ima že to prostornino enega trilijona in 400 tisoč bilijonov kubičnih kilometrov. Naj tu mimogrede še enkrat spomnimo, da je trilijon tako silno veliko število, da bi ga človek, ki bi vsako sekundo štel dve številki, naštel šele v 31 milijardah in 800 milijonih let.

Rdeča sonca pa predstavljajo starost in so častitljivi starčki, ki imajo za seboj že več milijard let in se bližajo smrti. Na soncih opažaš torej isti pojav kakor pri razbeljenem železu, ki je pri največji vročini belo; ko se nekoliko ohladi, je rumeno, in navsezadnje postane rdeče.

Med najodličnejša rdeča sonca spadata Mira Ceti in Antares. Prva zvezda je 27, druga pa 125 milijonkrat večja od našega sonca. Antares je največje doslej odkrito sonce. Njegov premer šteje 700 milijonov kilometrov. Njegov ravnik je pa tako velik, da bi njegova dolžina, ako bi se premikala mimo kakega opazovalca z naglico topovskega izstrelka, rabila za vso svojo pot 56 let.

Barve najbolj oddalienih zvezd ni mogoče ugotoviti; vse se zde bele.

Že tisto malo, kar moremo nepopolno gledati, nas navdaja z občudovanjem in radostjo. Kaka radost bi nas šele obšla, ako bi mogli istočasno gledati vso lepoto vesh milijard in bilijonov zvezd, ki žare v vseh čudovitih barvah in sestavljajo čudovito uro vesoljstva? Vse te lepote ne bo na zemlji nikdar nihče gledal; to veselje nam je prihranjeno za onstran groba.

Ob premišljevanju nedopovedljive lepote vesoljstva se ne moremo ubraniti tej misli: če je Bog hotel vliti celo mrtvi in brezčutni tvarini toliko čudovite lepote — tvarini, ki je brez zavesti, vidna in minljiva, koliko lepote je pač moral razliti šele čez kraljestvo nevidnega in neminljivega duha, ki spada k neprimerno višjemu redu in je Bogu mnogo bliže?

In vendar vsa lepota vidnega in tvarnega ter nevidnega in duhovnega sveta je le medel odsev lepote Stvarnika samega. Kako neizmerno lep mora biti Bog, kako silno veliko bi moralo biti vse hrepenenje mislečih in ljubečih bitij po Njem, ki edini more popolnoma nasiti njihovo željo po lepoti in dobroti.

Mi spadamo k tistim presrečnim, ki z vso zaželeno utemeljenostjo upajo in zaupajo, da bodo v posmrtnem življenju imenovali Boga samega svojo lastnino za vso večnost in bodo v njem občudovali vedno novo in nad vse pričakovanje vzvišeno lepoto.

Zares, prav je pisal veliki apostol narodov sv. Pavel, da je, zamaknjen v nebeške skrivnosti, gledal reči, ki jih človek ne more izraziti, kajti nobeno oko ni videlo in noben človeški um si še ni mogel predstavljati, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo in mu zvesto služijo.

Opomba: Članke pod tem naslovom nam je pošiljal v italijanščini nek upokojen polkovnik, ki se vse življenje z vso ljubeznijo bavi z zvezdoznanstvom in je imel že pred vojno v raznih jezikih predavanja o tem predmetu. Njegova govorjena in pisana beseda je vsa prežeta od ljubezni do Boga, katerega edinega vedno išče in zato tudi ne mara, da se njegovo ime navaja. Ko nam je poslal ta zadnji sestavek, je dodal za urednika še sledeče besede: »Vendar smo 16 krat proslavljali Stvarnika v njegovih delih!« Uredništvo želi, da bi bravci, ki so shranili te spise, še in še po njih segli ter iz njih srkali v dušo spoštovanje in ljubezen do svojega Boga. Naj končamo s pisateljevimi zadnjimi besedami: »Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu. Amen«.

P. Endrizzi in pridigarja v stolnici goriški od 11. do 17. VI. 1939 eksc. nadškof Fogar in eksc. škof Russo.

Velecenjeni

sotrudniki, naročniki in bravci!

Naše glasilo je bilo dovoljeno od merodajnih oblasti za 400-letne svetogorske slovesnosti. Ker so bile le-te 8. oktobra uradno zaključene, mora tudi naš list prenehati.

Nam in vam je gotovo težka ločitev od tega lista, ki je brez dvoma v vsakem pogledu zelo blagodejno vplival na naše verno ljudstvo.

Negujmo skrbno seme, ki ga je ta listič sejal v naša srca, zlasti ohranimo ljubezen in zaupanje v našo svetogorsko Kraljico in Mater v teh hudih časih, ki nam bodo po njeni priprošnji okrajšani.

Marija nam izprosi tudi kmalu še boljšega sejavca božje besede in pevca njene slave.

Vam vsem se toplo zahvaljujemo za vso ljubezen in zvestobo ter prosimo Marijo, naj vas obilno nagradi.

Lastništvo in Uredništvo

Julij Zeyer (Poslovenil Marko Kranjc)

Vrt Marijin

Pesem o Materi

(Nadaljevanje.)

XVII. HIŠICA NA GORI.

Tri leta je živela Marija z Janezom v Jeruzalemu. Potem tri leta v Betaniji. In prišel je čas, ko bi se naj apostoli razšli v daljni, širni svet. In vedli so Marijo k morju v Jafo, kjer je vstopila z Janezom v ladjo.

In Janez je priplul z Marijo v Efez, neizmerno bogato mesto, kamor je nesel blagovest. Toda Mati božja ni mogla živeti v mestnem trušču. Janez ji je torej poiskal tiho samoto na visoki gori, odkoder se je videlo na morje in njegove otoke in na mesto Efez, v beloti k nebu kipeče. Njena hišica je bila nizka, iz belega kamna in orjaško drevo jo je senčilo. In bila je sama s svojim hrepenenjem po snidenju s Kristom Jezusom. Toda po bližnjih sosednjih gričih, kjer je bilo polno globokih votlin, je bila cela majhna občina svetih žen, ki so bile zaslišale blagovest ter se kot Bogu posvečene puščavnice naselile v teh zatišnih krajih. In ena izmed njih, Sefora, je ostala pri Mariji, da ji streže, ko je Janez odšel za svojo veliko nalogo med pogane.

Vedno notranjejše je postajalo Marijino življenje. Že se ni dotaknila več ne jedi ne pijače in bila je skoro že duh. In njena duša, dasi je še bivala v svetem telesu, se je zdela zmirom odsotna, ploveč v nebesih. To slabotno telo je kazalo častitljivost starosti, a vendar mu ni manjkalo peloda mladosti. In sij nikdar omadežane čistosti jo je oblival kakor glorija.

In zdaj pa zdaj je prihajal Janez k njej. Bil je vedno v belem oblačilu in tudi njegov obraz z onim čistim čarom devištva je bil kakor prozoren. Kadar je prišel iz neznanih dalj, je bil v hišici slovesen dan: ker Janez je podelil Materi božji Telo Gospodovo v podobi kruha in kelih. In oba sta bila potem tako zamaknjena, da ni bilo na njiju nič več zemeljskega, razun obrisov postav, skoro poduhovljenih... O to je bila neizmerna blaženost utešenega najvišjega hrepenenja!...

Ne daleč od one samote je bila strma višina, porastla z gajem cipres, in iz njegove teme je kipela bela palača, ali pusta. V njej je v uboštvu in žalosti prebival mož, ki je bil nekdaj mogočen kralj, zdaj pa izgnanec. Težka usoda mu je prevrnila prestol in zdaj je v pusti hiši iskal pozabe in miru. Ta kralj je nekoč videl Marijo, kako je stala na pragu, tako odsotna od zemlje. In v svoji nepokojni duši in razbolelem srcu je čutil nekaj kakor usoden vztrepet in vprašal je, kako izgubo je pač prestala ta častitljiva žena. In ko je slišal vse, ga je bilo sram, da je nekdanjo lastno izgubo imel za veliko. In njegove oči so nakrat izpregledale in poiskal je Janeza. In ko je začul iz njegovih ust blagovest o božjem kraljestvu, je bil od Duha prešinjen ter se je dal krstiti. In zadobil je mir v veri. In njegovi duši je bilo v tolažbo, kadar je mogel od pustih sten svoje palače oddaleč zagledati ono izvoljeno med ženami, ki je v Betlehemu porodila Odrešenika.

XVIII. SMRT IN VNEBOVZETJE.

Minilo je več let in Marijo je prešinilo neodoljivo hrepenenje, da še enkrat vidi kraje, kjer je trpel Odrešenik. In šla je s svoje gore. In Marija je videla še enkrat Golgoto in njeno srce je preživelo še enkrat nekdanje muke in svojo poslednjo solzo je iztočila ondi. Potem se je v globokem miru povrnila z Janezom v Efez, šla na svojo goro, v belo hišico v cipresni senci ter živela tam starosti svoje sen še leto dni.

In glej, nekoč na večer, ko je zrla proti morju, se zlije žar zahajajočega solnca in ves lesk modre vode v nekaj kakor svetlo prikazen, kakor gora visoko. Čim bliže pa prikazen prihaja, tem manjša postaja, dokler ne stoji pred Marijo postava mladeniča: bil je Gabriel. In kakor tistikrat, ko ji je v Nazaretu oznanil prihod Jezusov, ji reče zdaj: »Zdrava Marija, milosti polna, Bog je s teboj!...« In kakor takrat v oni svetosnivi uri odgovori Marija zdaj: »Bogu hvala!...«

In angel se prikloni in dvigne roko. Mesto lilije, ki jo je držal, ko ji je oznanil Jezusa Kristusa, je imel sedaj palmovo vejo. In nadangel reče: »Marija! Sprejmi palmo zmage, ki ti jo iz raja pošilja Gospod! Nad tvojo smrtno posteljo jo bodo majali, ker za tri dni ti napoči ura, ki po njej hrepeniš! Angeli in nadangeli čakajo s tvojim Sinom v slavi nebes na tvoj prihod, o blažena!...«

In Marija tiho odgovori: »Bodi volja Gospodova in zgodi se mi po tvoji besedi!« In velika blaženost prožari vso njeno belo postavo. In reče še angelu: »O, da bi še enkrat videla apostole!« Angel odvrne: »Po milosti tvojega Sina Jezusa bodo videli tvojo smrt! Gospod te blagoslovi na veke!«

Po teh besedah se angel prikloni in v belem, svetlem plamenu izgine.

Marija se obrne, da bi šla v hišo. V tem pa dospe na goro dolg sprevod svetih devic in žen. Žene so nesle srebrne kadilnice, ki se je iz njih dvigal proti nebu moder vonjiv dim, device pa so nesle tančice in dolgo, kakor lesketajoč se sneg belo oblačilo. In so dejale: »Dolgo smo tkale to blago za te. Včeraj smo dokončale svoje delo in prinašamo ti svoj skromni dar. Čemu tako delamo, same ne vemo. Delale smo po navdihnjenju.«

In Marija se sladko nasmehlja: »Pogrebno obleko mi prinašate!« jim reče ter jih zahvali. In šla je v hišo ter se odela v to darilo.

Medtem je storil Sveti Duh velik čudež.

Papeževa okrožnica

V petek 27. oktobra je bila slovesno objavljena prva okrožnica sedanjega sv. očeta Pija XII., ki ji je naslov Summi Pontificatus (*Najvišje pastirske službe* dostojanstvo in pretežke skrbi... tako se okrožnica začenja) in je bila sestavljena v papeškem letnem bivališču Castelgandolfo dne 20. X. 1939. Iz vse okrožnice se vidi, kako silno boli blago očetovsko srce sedanjega papeža, ko gleda na sedanji svetovni položaj. »Ura, ko odhaja k vam to naše prvo pisanje, je več kakor v enem pogledu ura teme, v kateri duhovi nasilja in nemira izlivajo neizrekljivo gorje na človeški rod.« In zopet pravi: »Pero nam hoče pasti iz rok ob misli na brezmejno žalost neštevilnih ljudi, ki se jim je še včeraj pri domačem ognjišču smehljalo sonce skromne sreče. Naše očetovsko srce trepeče v globoki žalosti, ko gledamo v bodočnost in že slutimo, kaj vse bo zraslo od te setve nasilja in sovraštva, za katero danes orje meč svoje brazde.«

Sv. oče razkriva vzroke sedanjega gorja in prav posebno obširno govori o sodobnih zmotah glede nalog in oblasti države. Obenem opozarja na vekovita zdravila krščanskih načel, ki edina morejo tudi sedanjo razdvojeno družino narodov pomiriti in ji vrniti blagor pravice in miru. Ob koncu vabi sv. oče vse krščansko občestvo, prav posebno še nedolžno mladino, naj moli k vsemogočnemu Bogu za pravi mir. — Okrožnica je zelo obširna in šteje 10.000 besed. Po vsem svetu je vzbudila veliko pozornost. Vredna je, da jo zlasti voditelji narodov ne le v celoti preberejo, ampak tudi od stavka do stavka preudarijo ter si njene nauke k srcu vzamejo, pa naj odgovarjajo ali ne njihovim neredko od razpaljenih strasti pokvarjenim nazorom.

Papež je posvetil
12 misijonskih škofov

Na praznik Kristusa Kralja je sv. oče Pij XII. posvetil v baziliki sv. Petra v Rimu 12 škofov za misijonske dežele, in sicer: 4 za Indijo, 2 za Kitajsko, 5 za Afriko, 1 za Korejo. Dočim pripravlja od Boga odpadli svet vedno novo gorje in seje vsepovsod nemir, je Cerkev vedno na delu za spravo, mir in časni ter večni blagor vseh narodov. Po obredu škofovskega posvečenja je sv. oče govoril med drugim: »Srečne so države, ki izvajajo zakone, navdahnjene z duhom sv. evangelija in izkazujejo čast Veličanstvu Kristusa Kralja. V teh državah so medsebojne koristi in odnošaji državljanov v skladu z moralnimi in pravnimi določbami. Tam ni nasilstva in v teh državah se spoštuje oblast in vlada pravica svobode, ki odgovarja dostojanstvu človeške osebnosti. V teh državah končno s pomočjo sloge čedalje bolj raste moč, v njih ima delo svoj uspeh in se vedno in čedalje bolj razvijajo vse dobre naprave«.

Kako dobro bi bilo na svetu, ako bi vsi narodi in njihovi voditelji poslušali glas svetega očeta, in sicer poslušno tudi tedaj, ko govori neprijetne resnice.

Toda žal se često njegove besede, kakor Jezusove, potvarjajo in vsak si vzame iz njih le to, kar njemu prija. Tako morajo vedno znova šele velike katastrofe pričati za resničnost nauka Kristusovega in njegove Cerkve. Karkoli si ljudje izmislijo proti krščanskim nazorom, ki so istočasno najbolj človečanski, je človeški sreči in dostojanstvu v pogubo.

Em. kardinal Piazza na Sv. gori.

A. C.:

Dekle dekletom
ob svetogorski štiristoletnici

Občudujemo Lurd, ki je radi prikazanja M. B. in obilnih čudežnih ozdravljenj res občudovanja vreden kraj. A naši deželi je Mati božja že davno prej pokazala svojo naklonjenost, ko si je izbrala za svoje prikazanje eno izmed naših gora.

In komu se je prikazala? Preprostemu dekletu. (Kakor pozneje v Lurdu.) Marija ve, da tudi slabotno dekle zmore z božjo pomočjo storiti kaj velikega, zato je naročila pastirici Urški: »Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi!« In Urška se ni ustrašila zaničevanja, preganjanja in trpljenja; ni mirovala, dokler ni izvršila dane ji naloge.

Na vrhu gore se je dvignilo Marijino svetišče in s te Svete gore gleda Marija že 400 let po naši deželi. — Za nas prosi, nas blagoslavlja, nam milosti deli in radi nas tudi trpi. O da, tudi trpi.

Mati je. Na Kalvariji, pod križem svojega Sina je vsemu človeštvu postala mati. Materino srce je zmožno velike ljubezni. In prav zato, ker ljubi, tudi trpi. — Marija nas še mnogo bolj ljubi kot zemska mati. In če rodna mati trpi, ko vidi svojega otroka v bolezni in nesreči, kako mora trpeti šele naša nebeška Mati, ko vidi toliko svojih otrok v nesreči greha, zablod in zmot? Vse bi rada privedla k Jezusu, vse želi osrečiti z Njim.

»Moje veselje je bivati med človeškimi otroki. Zdaj torej, otroci, poslušajte me. Blagor človeku, ki čuje pri mojih vratih vsak dan in čaka name pri podbojih mojih duri. Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda«.

Mislimo si, da stopa Marija tiho in neopaženo po naših mestih in vaseh. Ali ji je življenje našega časa v veselje? Kaj se ji ne stisne v bridkosti ljubeče materinsko srce, ko vidi, kako malo je takih, ki bi čuli pri njenih vratih vsak dan in bi bili res njeni otroci!

Matere gleda, kako malo se zavedajo vzvišenega poklica: biti mati! Kakšno skrb posvečajo vzgoji otrok? Za vse najdejo časa, samo za vzgojo ne. In vendar je vzgoja najvažnejša stran njihovega poklica.

Dekleta gleda, te nežne, slabotne stvarce, ki bi vkljub svoji slabotnosti lahko postale temeljni kamen za krščanski preporod, pa ga pomagajo le podirati. — Dekleta, ali ni to prehuda sodba? Huda je res, a ne prehuda. V vaših rokah je zibelka novega rodu. In Marija vas gleda... V trumah hodite na ples. Marija vas vidi, ko se pozno v noč in celo proti jutru vračate domov. Marija ve, kakšne so te noči. Pa tudi če bi bile res tako srečne, da bi se vračale brez greha, kakšen zgled dajete? Ali ne pehate dostojanstva žene, ki jo je Kristus dvignil iz suženjstva, same nazaj v dobo paganstva, ko je bila žena sužnja in igrača moškemu spolu?

Ali naj bo plesišče, ponočevanje, kino, šport in nedostojnost v obleki — šola, ki se v njej izobrazujete za veliko od Boga dano vam nalogo, da kot bodoče matere vzgajate nove člane božje družine?

Da, v vaših rokah je zibelka novega rodu. Kakršno izobrazbo si pridobite v svojih dekliških letih, s tako boste pozneje, ko boste postale žene in matere, vzgajale svoje otroke.

Ob 400 letnici Marijinega prikazanja je naša dežela oživela. Vse hiti k svetogorski Materi. In Marija daje po ustih duhovnikov vsem naukov in smernic za versko obnovo. Posebno naročilo pa ima Marija za dekleta. Podobno kot nekdaj Urški, tudi danes Marija naroča dekletom: »Zidajte svetišča«! Marija želi imeti v vsakem dekliškem srcu svetišče. Ne strašite se malega truda, ne bojte se zasmehovanja od strani tistih, ki so vero zgubili. Pridružite se Marijinim kongregacijam in Marija vas bo vzgajala, vam bo pomagala, da pozidate najprej svetišče v svojem srcu; z zglednim življenjem boste potem nehote in nevede pomagale zidati svetišče tudi v srcu drugih ljudi.

Svetogorska Kraljica vas vabi. Odzovite se klicu in pridite vse, prav vse. Poslušajte nauke, ki se vam oznanjajo, in kakor Marija jih razmišljujte in ohranite v svojem srcu.

In ko boste zbrane ob Marijinem oltarju na Sveti gori, obljubite Mariji, da se boste potrudile, da bo iz vašega naročja izšel nov rod, bolj katoliški in bolj Marijin, kot ga ob 400 letnici doživljamo. Na tak način boste res lahko polagale temeljni kamen za poglobitev verskega življenja med našim ljudstvom.

S trdnim sklepom, da boste skušale zidati svetišče v svojem srcu in v srcu drugih, stopite v novo stoletje, ki ga mi ne bomo dočakali. — Prišel bo za marsiktero izmed vas čas, ko bo lahko v srcu svojih otrok zidala svetišče Bogu in Mariji. In svetogorska Mati bo radostno zrla na vaše delo, pomagala vam bo in tiho šepetala: »Blagor njim, ki se drže mojih potov. Kdor mene posluša, ne bo osramočen, in kdor se zame trudi, ne bo grešil. Kateri mene osvetljujejo, bodo imeli večno življenje«.

Eksc. škof Krški dr. Josip Srebrnič, solkanski rojak, ki je 17. VI. 1939 pel na Sv. gori pontifikalno polnočnico in imel slavnostni govor.

Neskončna sreča

Neskončna sreča me navdaja,
neskončno srečno je srcè;
opojna ràdost me napaja,
ko v Tvoj obraz oziram se.

V očeh, Marija, mir Ti sije,
odsev nebeške ràdosti.
Ah, večje pač radòsti ni je
od te, ki mi deliš jo Ti!

Marija, daj, da vedno, vedno
deležen bom radòsti te;
in srcu daj, naj v nedogledno,
višavo k Tebi se povzpne!

Vuga Alojzij

Mohorjeve knjige so prišle.

Goriška Mohorjeva družba je izdala sledeče knjige:

1. Koledar. 2. Blagovest, I. del. Jezusovo življenje. 3. Napoleon I. Življenjepis. 4. Kersnik: Testament. Povest. 5. Poredni Bobi s slikami.

S temi knjigami, ki jih dobe udje za nizko ceno L. 6, dobe naše družine za zimske večere veliko poučnega, vzgojnega in tudi razvedrilnega čtiva.

Bogoljubne duše bodo posebno rade sprejele knjigo Blagovest, ki nam nudi Jezusovo življenje, sestavljeno iz vseh štirih evangelijev, in bo posebno prikladna za premišljevanje. Hranite knjigo in skrbite, da jo daste vezati, ko izide še drugi del.

In zunaj je završal silen veter in priletel je oblak. In glej, apostoli, tudi oni, ki so vstali od mrtvih, in Pavel in Dionizij, stopijo iz oblaka, čudeč se drug drugemu, kako so prišli sem. In tiho vstopijo in pozdravijo Marijo in Pavel ji reče: »Velika moč nas je na različnih krajih zgrabila in nas čudežno nesla k tvoji hiši: Ti odhajaš! Prosi za nas pri svojem Sinu!«

Marija jih smehljaje se sprejme in ljubeznivo pozdravi, rekoč: »Čujte in molite z menoj, prijatelji, da nas Gospod najde čuječe, kadar pride, da sprejme mojo dušo...« In svete žene zunaj so od žalosti prevzete zašepetale: »Sujte znova dišav!« In beli oblaki so se dvigali iz kadilnic in zagrnili vso goro kakor v meglo...

Vso noč so čuli apostoli z Marijo in prepevali Bogu hvalospeve, držeč v rokah prižgane luči... In prišla je velika sveta ura. Na morju in v gorah so se zaslišali mogočni glasovi in po nebu je donel drkot kakor kadar se cel naval bojnih voz vrže v boj. In zasijala je svetloba, jasnejša od svetlobe dneva, da so vsi krog postelje oslepljeni padli na obraz, kakor tistikrat na Taboru oni, ki so videli Kristusa spremenjenega. In vstopil je Gospod in njegovi angeli. In Marija ga je videla v slavi nebeški in zavzdihnila v veliki blaženosti. Glej, kako je božje zažarel Njegov smehljaj! In Njegove rane na rokah in nogah in v strani so se zasvetile v svetlobi rdečih zor in rajski vonj je dehtel iz njih. Marija zapre oči. Potem se še enkrat obrne k apostolom in zašepeče: »Prijatelji!«

In vsakemu položi roko na glavo in vsakemu vtisne na čelo poljub miru. Potem omahne nazaj. In ležala je kakor lilija, tako tiho, v svoji belobi. Ni več govorila in zrla je na slavo Kristovo.

Zdelo se je, da njeno hrepenenje prešinja s svetlobo vse njeno telo, da se dviga. In ležeč je plula naproti Kristusu, ki ji sladko reče: »O izvoljena, pojdi z menoj, da sedež z menoj na nebeški tron! O golobica bela, brezmadežna! O šotor milosti!...«

Marija se žarno nasmehlja in Kristus pravi: »Mati moja ljubljena!...«

Noč je bila vlažna. Rimska cesta je svetila na nebu. In spodaj se je po stemneli zemlji belila v sanjavem mraku druga rimska cesta. Bila je cesta, po kateri so stopali apostoli, nesoč na ramah blaženo telo Marijino. Koder so šli s svetim telesom, zagrnjenim v tančice, povsod so nakrat vzrastle srebrnoblesteče lilije. In za sprevodom apostolov so stopale svete žene, majale kadilnice in se šepetoma kakor v snu, kakor od dima omamljene neprestano bodrile: »Sujte dišave, sujte kadilo!...« Na čelu molčečega sprevoda pa je kakor bel duh šel Janez, nesoč palmo, ki jo je prinesel Mariji angel iz raja, in s svojimi velikimi, preroškimi očmi je zrl v tiho svečano noč. In nihče izmed udeležencev ni vedel, kam gre ta mrtvaški sprevod. Le Janez je imel prikazen grobnice nekje v gorah, ki je bila prazna, nova, v skalo vsekana kakor ona, ki so vanjo položili telo Kristusovo. Slednjič dospejo tja in položе v to celico blaženo Devico, zagrnjeno v lesketajoči se sneg tančic in v nemi bolesti privale kamen. Potem se nekoliko oddaljijo in pokleknejo, da se jokaje poslove od nje.

Tedaj švigne hipoma po vsem nebu žarna svetloba in odprta zeva neizmerna modra nočna globočina, ki so v njej mogočno trepetale bele zvezde. In glej! Voj serafov in kerubov priplava kakor tok iskrečih se meteorov in skalni grob se odpre in telo blažene Device se dvigne v slepeči belobi in angeli jo neso proti nebesom in vsa slava nebes se prikaže strmečim apostolom in svetim ženam. In nebo se je zdelo v svoji globočini kakor neizmeren zelen gozd: Toliko palmovih vej je vihralo v rokah angelskih prihajajoči Devici naproti. In tako bliščeč je bil ta smaragdov sij, da so apostoli sklonili obraz k zemlji. Ko zopet povzdignejo oči, je bilo nebo zaprto in je bledelo v jutranjem svitu. In brez besed so se vrnili vsi k beli hišici pod cipreso vrh gore. Tam so si apostoli dali poljub miru in si stisnili roke. In ob jutranji zarji so se pogrebci ločili, na zemlji morebiti za vselej, ker vedeli so, da jih, priče Kristusove, čaka mučeniška smrt. Predno pa so šli, so pokleknili na zemljo in povzdignili roke, se ozrli proti nebu in ob žaru jutranje zarje so za vse bodoče rodove zapeli ta-le spev:

»Marija! Za teboj glasovi naši se s praha dvigajo v nebes najgloblje globočine, o Mati našega Odrešenika, o Zvezda morja večnosti, Danica novega življenja! Čuj prošnjo našo, angelov Gospa, o Cvet premile čistosti! Svetosti tvoje je srce posoda, iz njega milost lije v naše duše, kakor na polje rosa! Devica, preodločena, da kakor solnce razsvetljuješ zemlje temo: preženi s svoje čistosti svetlobo sence grehov s praga naše slabotnosti človeške! Ti jasni vrelec rajskih vod: uteši nas z nebeško roso, ki je tvoj življenj! Naše ustnice očisti za besedo božjo, očisti srca naša, da najvišje ljubezni vredna bodo! Ime presladko tvoje, o Marija, z najslajšim vonjem polni vsa nebesa in kakor balzam njegov odmev ozdravljaj naše duše! Marija, Mati draga Kristusova! O sprejmi z usmiljenjem naše ponižne prošnje in Sinu svojemu izroči jih kot znamenje spokornosti src naših! In za nas prosi, da po tvoji milostni priprošnji dobimo odpuščenje svojih grehov! O mati sladka, blažena med ženami na vekov veke!...«

Te besede apostolov so se dvigale z jutranjo meglo proti nebu. In zabučalo je morje, zabobnele so gore z mogočnim: »Amen! Amen! Amen!« ki je odmeval po vsej zemlji božji...

KONEC.

Opomba: To Marijino življenje (povečini legende), ki smo ga priobčevali v zelo okrajšani obliki kot podlistek, je izšlo kot lepo opremljena knjiga v Mariboru v Cirilovi tiskarni, ki se ji na tem mestu zahvaljujemo za dovoljenje ponatisa. Zelo izpodbudno in poučno knjigo toplo priporočamo.

Svetogorska kronika

JULIJ

2. » 100 romarjev iz Palmanove in nekaj iz Trsta » skupno 200 oseb. Zvečer je prišlo 250 romarjev iz Cerkna pod vodstvom g. dekana.

4. » Novomašnik Jakob Ronis iz škofije Concordia daruje svojo prvo sveto mašo.

5. » Nekoliko goriških uršulink z gojenkami.

6. » 60 otrok iz Gorice, 40 iz Deskli, nekoliko iz Trsta.

9. » Kakih 400 romarjev, med njimi rojanska Marijina družba.

12. » Štirje videmski duhovniki obhajajo 25 letnico mašništva.

13. » Nekaj romarjev iz videmske škofije.

14. » Spet nekaj romarjev iz videmske škofije.

16. » Nova maša nekega duhovnika iz Vidma. Nad 500 romarjev.

18. » Rektor deškega semenišča mons. Valdemarin obhaja 30 letnico mašništva.

19. » Žensko romanje

23. » Nad 400 romarjev.

24. » 74 mladeničev iz kamenjske duhovnije.

26. » Dva tržaška frančiškana obhajata 30-letnico mašništva.

27. » 80 mirenskih fantkov z g. župnikom.

17. » Kakih 100 romarjev iz škofij Videm in Concordia in nekaj drugih.

19. » 1600 romarjev in 43 duhovnikov je prišlo v procesiji z bakljami iz Ljubljane. Bilo je to eno najbolje organiziranih svetoletnih romanj. O tem romanju smo že poročali.

20. » Danes je prišlo z g. župnikom romanje iz Dekanov v Istri. Vseh romarjev je bilo ta dan približno 1500. Na večer je prišlo okrog 1000 romarjev iz postojnskega, trnovskega in jelšanskega dekanata.

21. » Okrog 1000 romarjev iz videmske, tržaške in goriške škofije.

22. » Skupina mladeničev K. A. in več duhovnikov in redovnikov iz videmske, treviške in tržaške škofije. Prišel je tudi g. župnik z romarji iz Sedla.

23. » Kobariški g. dekan Pavlin je pripeljal 200 romarjev svojega dekanata.

24. » Prišli so trije duhovniki iz videmske nadškofije, vsak s svojo skupino romarjev.

25. » Spet dve skupini videmskih romarjev s svojimi dušnimi pastirji.

26. » Drugo romanje iz Ljubljane z 800 romarji in 20 duhovniki. Prišli so tudi štomaški romarji — 100 — in še mnogo drugih iz raznih krajev, tako da je cerkev polna in so spovednice oblegane vso noč.

P. Serafin Inama, prvi svetogorski gvardijan tridentinske province.

28. » Skupina romarjev z župnikom iz Kreda.

29. » Iz videmske škofije 50 romarjev z župniki.

30. » Skupina dečkov iz Trsta in 400 romarjev iz raznih krajev.

31. » Romarji iz Velikih Žabelj in Batuj, iz Videmske škofije in kakih 200 dijakov.

AVGUST.

1. » Nekaj mladeničev iz Vidma.

2. » Kakih 400 pobožnih romarjev je prišlo po porcijunkulske odpustke.

3. » Iz župnije Visco 40 oseb.

4. » Župnik in p. gvardijan iz Križa Vipavskega sta pripeljala skupino otrok.

5. » Gojenci torinske vojaške šole in bivši bojevniki iz Modene so obiskali svetišče in spomenik na Sveti gori.

6. » Romanje tržaške župnije Marije Milostne z 200 udeleženci, ki so imeli lepe pridige in krasno petje ter so tudi drugače zgledno opravili svojo pobožnost. Popoldne so prispeli romarji iz openskega dekanata z g. dekanom in drugimi duhovniki. Pridružili so se tudi zgoniški romarji. Udeležencev je bilo toliko, da so spovedovali vso noc.

7. » Romarji iz Treviza, Vidma in 80 iz Mirna.

8. » Nekaj romarjev iz videmske škofije, nova maša nekega mariborskega novomašnika, 70 otrok iz Godoviča in Zavratca z gg. župniki.

9. » 70 romarjev iz videmske in 55 iz reške škofije. Popoldne tolminsko dekanijsko romanje z g. dekanom in 7 duhovniki ter 600 romarji.

10. » 90 romarjev iz Kreda — popoldne precej vojakov, ki imajo vojaške vaje v bližini.

11. » Iz videmske škofije 45 oseb.

12. » Sto romarjev iz Kubeda v Istri.

13. » Nad 1000 romarjev iz naše, tržaške in videmske škofije.

15. » Vkljub neugodnemu vremenu je prišlo okrog tisoč romarjev iz raznih krajev obhajat Marijino vnebovzetje.

16. » Mariji se je prišel priporočat nek kapucinski novomašnik in 40 aspirantov K. A. iz videmske župnije Tavagnacco.

27. » Ta dan je bilo na Sveti gori z ljubljanskimi romarji nad 2000 oseb. Zvečer so prispeli romarji tomajskega dekanata z g. dekanom in 5 drugimi duhovniki.

28. » Poleg sinočnjih romarjev skupina iz Vidma.

29. » Več duhovnikov iz raznih škofij.

31. » Štiri korijere romarjev iz tržaške župnije Guardiella in dve manjši skupini iz videmske škofije.

SEPTEMBER.

1. » Po radiju je prispela vest o pričetku nemških sovražnosti proti Poljski. Zvečer je prošnja molitev za mir.

2. » Veliko romanje iz Buzeta v Istri in 35 romarjev iz Jugoslavije.

3. » 20 Tržačanov.

4. » 35 romarjev iz videmske župnije Muris di Ragogna.

6. » Naš prevzv. g. nadškof je pripeljal na božjo pot ceremonijarja g. kardinala Em. Maglione-ja.

7. » Romarji prihajajo od vseh strani in več pomožnih spovednikov je na razpolago pobožnim romarjem.

8. » Okrog 2000 romarjev časti Marijino rojstvo. Svete maše se darujejo neprenehoma in obhajil je zelo veliko. Zvečer skupina romarjev iz Vidma.

10. » Okrog 2500 romarjev slavi Marijino ime, med njimi skupina iz Trsta.

11. » Kakih trideset častnikov, med njimi polkovnik Cadorna, sin velikega italijanskega maršala.

12. » V lepem redu je prišlo 1500 romarjev z g. dekanom Semičem in drugimi duhovniki iz kanalskega dekanata. Tudi nekaj reških romarjev.

13. in 14. » Krasno uspelo romanje Marijinih družb vkljub najneugodnejšemu vremenu. To romanje je pokazalo ves idealizem Marijinih otrok.

17. » Vkljub slabemu vremenu nad tisoč romarjev.

18. » Komensko romanje z g. dekanom Kosom in drugimi duhovniki iz dekanata. Nad 1000 jih je bilo. — Prevzvišeni goriški nadškof je pripeljal na Sveto goro carigrajskega ap. delegata Roncalli-ja.

19. » Kakih 40 vojakov, ki bivajo v Solkanu.

23. » Kakih 30 goriških romarjev.

24. » Nobenega organiziranega romanja, a vendar nad 3000 vernikov. Zvečer je prispelo biljansko dekanijsko romanje z g. zlatomašnikom dekanom in drugimi duhovniki iz dekanata na Čelu. 100 romarjev iz Villesse.

25. » Lepe slovesnosti za sinoči prispele romarje.

26 » Romanje iz župnije Isola Morosini.

29. » Sveti nadangel Mihael se še vedno na Sveti gori lepo časti. Prišli so vogerski romarji z g. župnikom.

OKTOBER.

1. » Nad 2000 romarjev časti rožnovensko Marijo.

2. » Župnika iz Landra in Rihemberka sta pripeljala vsak svojo skupino romarjev.

3. » Nekaj živahnih fantkov iz videmske nadškofije.

4. » Praznik pravkar proglašenega patrona Italije so na Sveti gori zelo dostojno obhajali. Zlasti so lepo okrasili oltar velikega sv. Frančiška.

7. » Trbiški g. dekan mašuje na Marijinem oltarju. Prihajajo romarji k sklepni slovesnosti svetogorske 400 letnice, ki o njej poročamo na drugem mestu.

12. » P. provincial Sighele, ki ni mogel priti k sklepnim svečanostim, je prišel danes se zahvaljevat Mariji za milosti jubilejnega leta.

Romanje mož 17. in 18. oktobra

Vse večje slovesnosti smo letos obhajali na Sveti gori v znamenju dežja, ki je brez dvoma zelo škodoval udeležbi. Pri tem romanju smo pa imeli po dnevih dežja lepo vreme, a prav to je najbrž marsikaterega kmečkega človeka zadržalo, da ni prišel. Vkljub temu je prišlo iz raznih krajev okrog 250 romarjev. Največ jih je bilo iz črniškega dekanata z g. dekanom msgr.jem Novakom, pravkar imenovanim častnim kanonikom goriškega prvostolnega kapitlja, in gospodoma iz Oseka in Batuj. Prišli so še nekateri drugi gospodje, med njimi msgr. Valentinčič in prof. videmskega semenišča dr. Miha Dorbolo, ki so pomagali, da so romarji z vso udobnostjo mogli opraviti sv. spoved.

Ob 7. uri je dr. Brumat priporočal možem in fantom pravi moški ponos. Naš ponos bodi, da smo otroci božji in njegove cerkve, da živimo stalno v milosti božji, da ožarjajo naš um večna načela naše sv. vere, da se naša krščansko vzgojena in v zakramentih krepčana volja ustavlja vsakemu suženjstvu greha in zmote.

Pri pridigani uri češčenja od 10. do 11. ure je isti pridigar vnemal pobožne in zares zbrane romarje k veliki ljubezni do evharističnega Jezusa, ki je postavil ta zakrament prav takrat, ko so imeli ljudje ž njim najsovražnejše namere, ki je na naših oltarjih naš največji tolažnik, ki se pri sveti maši za nas daruje nebeškemu Očetu, ki je v svetem obhajilu naša najizdatnejša dušna hrana in ki je tudi porok našega častitljivega vstajenja.

Združeni z evharističnim Jezusom najbolje skrbimo ne le za svoje duhovno posvečenje, ampak tudi za telesni blagor tu in tam.

Naslednje jutro je imel črniški msgr. dekan sv. mašo s pridigo, v kateri je možem in fantom priporočal značajno odločnost v verskih in nravstvenih zadevah. Na zgledu egiptovskega Jožefa je pokazal, kako naj se bore zlasti zoper nečiste zablode, ki so za posamezne ljudi, za družine in narode tako silno škodljive. Govoril pa je tudi o Mariji in njenem milostnem vladanju na Sveti gori skozi dolgih 400 let in priporočal poslušavcem, naj se v vseh dušnih bojih zaupno obračajo k nebeški Materi, ki svojih zvestih otrok nikdar ne zapusti.

Med sv. mašo so vsi možje in fantje pristopili z zgledno pobožnostjo k svetemu obhajilu.

Naj še navedemo, da so pri pobožnostih neumorno in prav lepo prepevali črniški in z njimi nekateri drugi pevci. Našo pobožnost je zelo dvignil tudi vrli tenorist prof. Jožko, ki je njegovo največje veselje in čast, če more božji dar svojega lepega glasu postaviti v službo Jezusa in Marije ter vnemati pobožna čuvstva v plemenitih vernikih.

Sklepna pobožnost je bila ob osmi uri. Voditelj moškega romanja je še enkrat spregovoril. Dejal je, da ga veseli, da se je ta pobožnast — zadnja med svetoletnimi prireditvami — izvršila vprav na praznik svetega evangelista Lukeža, ki je o Mariji in njenem Detetu največ napisal in ga smemo imenovati apostola Matere božje. Marijini in Jezusovi apostoli naj bi bili vsi naši možje. Vsak zaveden katoličan mora zlasti dandanašnji čutiti potrebo in dolžnost, da deluje apostolsko v svoji okolici, t. j. da se zna postaviti za interese božje in neumrjočih duš, pa četudi bi moral zaradi tega kaj trpeti. Dal je v tem pogledu razne praktične nasvete in potem povabil može, naj se v imenu svojih družin in vse dežele še enkrat zahvalijo Materi božji za vse dobrote, ki nam jih je podelila v jubilejnem letu. Jezus in Marija naj nam naklonita, je dejal, da bi bila letošnja proslava samo iskra v primeri s slovesnostmi, ki se bodo vršile, kakor upamo, v boljšem ozračju leta 1944., ko bomo obhajali 400 letnico prvega svetišča, ki je bilo posvečeno in je tudi dobilo sedanjo milostno podobo leta 1544. Nato smo zapeli zahvalno pesem in prejeli evh. blagoslov.

Možje so se razšli vsi zadovoljni in le žal jim je bilo, da udeležba ni bila večja.

Naj smemo povedati, da smo imeli pri vseh stanovskih romanjih vtis, da dežela še ni prepričana o njihovi važnosti in da zato tudi svetoletnih romanj ni znala dovolj izrabiti v svoj prid.

Glede števila udeležencev so brez dvoma v tem jubilejnem letu najbolje izpadla dekanijska romanja, ki bo prav, ako jih bomo tudi v bodočnosti skrbno gojili. Koristnejša so pa stanovska romanja.

Duhovna korist privatnih, splošnih, in tudi manifestativnih romanj se ne da primerjati s koristjo stanovskih romanj. Tu so govori prikrojeni stanu, je več prilike in priprave na dobro spoved, več zbranosti in resnosti, več medsebojne izpodbude, boljša postrežba v gostilni in v romarski hiši itd.

V naslednjih letih, ko se bomo pripravljali na 400 letnico svetišča, bomo morali polagati veliko večjo važnost stanovskim romanjem.

Kdo med nami misli, da ga bo smrtna ura našla, ne da bi mu vest očitala, da ni dovolj dobro uporabil svojega kratkega bivanja na zemlji?

Tako se nam tudi ob slovesu od svetogorske štiristoletnice vsiljuje poleg čuvstev hvaležnosti za milosti, ki nam jih je Bog dal v tem letu po Mariji, tudi čuvstvo bridkosti, da teh milosti nismo znali v polni meri izrabiti.

Pa še in še se Bogu in Mariji zahvaljujmo za duhovno žetev, ki je bila letos vkljub vsemu na Sveti gori obilna, in Bog daj, da bi vsa ostala za večnost.

—::—

Zahvala

Peršič Kristina, roj. 26. X. 1884. v Ozeljanu, je bila v aprilu t. l. v Zagrebu dvakrat v enem tednu operirana radi ciste v trebuhu, ki je bila tako velika, da je resno ogrožala srce in pljuča. Njeno stanje je bilo silno opasno, saj je neprenehoma povračala hrano in velikokrat bruhala kri. Vsi so jo že obsodili na smrt in tudi zdravniki so imeli le malo upanja na uspeh pri operaciji. V neki bolnišnici so jo celo odslovili, češ da je za operacijo že prepozno.

Bolnica pa je zaupala v pomoč svetogorske Marije in se podala na operacijo v Zagreb. Pri težki operaciji so ji držali na njeno željo svetogorsko Marijino podobo pred očmi. Operacija je popolnoma uspela; 36 kg mesa, vode in krvi so vzeli iz nje. Po 14 dnevih je bila popolnoma zdrava in danes je predložila uredništvu našega lista zdravniško izpričevalo g. dr.ja Jakončiča v Gorici, ki izjavlja, da »sedaj se nahaja v popolnoma normalnem stanju.«

Njeni znanci pravijo: »To je bil čudež«. Vsekako pa smatra ozdravljenka svoje ozdravljenje za poseben dar Matere božje s Svete gore, ki se ji je z velikim zaupanjem priporočala in se ji zato tudi na tem mestu iskreno zahvaljuje.

Prof. Ivan Mercina:

Pre Anton.

Prečastiti g. urednik!

V avgustovi številki »Svetogorske Kraljice« ste objavili v Nezgodah romarja Jerneja nekoliko domislekov izredno šaljivega rajnega gosp. Antona Ukmarja, bivšega marijaceljskega vikarja. Iz tega sklepam, da bi Vam ne bilo neljubo, objaviti še kako anekdoto iz okvira njegovega neizčrpnega in neukrotljivega humorja. Imel sem čast biti njegov dober znanec. Z mojim g. stricem, stolnim dekanom, sta bila velika prijatelja, sošolca in vipavska rojaka; g. Ukmar je bil namreč vipavski Vrhpoljec. Tako sem imel dober vir, da sem zvedel marsikak šaljiv dogodek tega skromnega, a blagega Tončeta Žnidarjevega, kot so ga imenovali po domače vrhpoljski sovaščani.

POT K BIRMI V RENČE.

Bila je jesen. Šole so se v Gorici odpirale za sprejem ukaželjne mladine. V Gorico je moral tudi bogoslovec g. Ukmar, ki so ga domačini v Vrhpolju navadno imenovali Tončeta Žnidarjevega. V Gorici je že našel svojega prijatelja, sošolca in vipavskega rojaka g. Franca Mercina z Goč. Njima se je pridružil še tretji bogoslovec, ki je bil zelo, zelo podoben takratnemu prevzviš. nadškofu Lušinu. Ker so imeli ti trije mladi gospodje še precej časa do vstopa v bogoslovnico, so sklenili, da porabijo zadnje ure počitnic za obisk Renč, kjer je bila isti dan sv. birma. Pokličejo izvoščeka ter se dajo odpeljati v Renče. G. Ukmar, ki je bil majhen in vitek, se vzpne k izvoščeku, tovariša pa sedeta zadaj. Ko se pripelejo onstran Ovčje drage, zagledajo cesto proti Renčam polno ljudstva, ki je prišlo naproti prevzviš. nadškofu. Kaj naredi zdaj g. Ukmar? Levo roko sključi v laktu, stegne palec ter kaže ž njim črez ramo nazaj. Podlaket desne roke stegne vodoravno naprej z odprto dlanjo navzdol ter začne ž njo gor in dol migati. Ljudstvo je to kazanje in miganje hitro spoznalo kot napoved prihoda prevzvišenega nadškofa in se vrglo na kolena. Moški so se odkrili, ženske so z glavo in roko pozdravljale, stare ženice so pa v velikem navdušenju sklepale in dvigale roke kot pri molitvi. Mlada gospoda zadaj, ki nista videla, kaj njiju tovariš spredaj uganja, sta se pripravljala, da spoštljivo pozdravita g. nadškofa v mimo prihajajoči kočiji. Izvošček je pač videl, kaj počenja njegov prisednik, a je smatral, da se to počenjanje vrši na uradni ukaz za opozoritev občinstva na prihod vladike. Zato je vzel to za nekaj resnega. In tako je prišlo, da ni nikdo spoznal burkavosti šaljivca Tončeta, ki je imel srečo, da so vsi smatrali za res, kar je on uprizoril za smeh. Le to se jim ni ujemalo, da so oni klečali na cesti, dočim je bil vladika še v Gorici.

ZAJCA ROMATA V GORICO IN ZOPET NAZAJ K MARIJINEMU CELJU.

Neko zimo se je nabralo na Marijaceljski višini mnogo divjih zajcev. Prav gotovo jih je imel g. vikar pre Anton v izobilju. Neko jutro pokliče cerkovnika, rekoč: »Danes pojdete v Gorico in ponesete gg. patrom na Kostanjevico ta dva zajca. Na porti (vhodu) izročite zajca le kuharici, nikomur drugemu. Jaz imam zaupanje le v kuharico. Če ne morete njej oddati, pa prinesite zajca nazaj!

Ko pride cerkovnik do porte, vpraša tam stoječega fratra: Kje je kuharica? Frater: Kakšna kuharica? Mi nimamo kuharice. Cerkv.: Imate jo, imate, a poklicati je nočete. Frater: Kako jo bom klical, ko je ni? Dajte sem zajca. Kdo ju pošilja? Cerkv.: O ne, ne! Ne bo tako. Jaz imam ukaz, izročiti zajca samo kuharici. Frater: Odkod ste, kdo vas je poslal? Cerkv.: G. vikar z Marijinega Celja. — Nato se frater na ves glas zasmeje. Jasno mu je bilo, da je šaljivi gospod vikar zopet eno iztuhtal. To dolgo razgovarjanje je zvabilo k porti še druge fratre. Najstarejšemu med njimi se je zvesti in ubogljivi cerkvenik zasmilil. Reče mu: Prijatelj, vi niste dobrega gospoda vikarja prav razumeli. On vam ni mogel tega ukazati, ker dobro ve, kar je splošno znano, da vstop v moški samostan ni ženskam dovoljen, temmanj še bivanje v njem. Za-

to vam mi ne moremo poklicati kuharice, ker imamo le kuharje. — To je bilo dobrohotno pojasnilo, toda marijaceljski dobričini ni šlo to v glavo. On je trdovratno sumil nekako dobrojedno zaroto med fratri. Tudi dobrohotnemu pojasnilu starejšega fratra se ni vdal, vedno trdeč svojo: Ne, ne, gospod vikar mi je ukazal, naj dam zajca kuharici. Če bi zagotovo ne vedel, da jo imate, bi mi tega ne bil ukazal.

Ko so fratri uvideli, da je ves trud zastonj, so napravili še en poskus, zlasti zato, ker je bilo iz cerkovnikovega odgovarjanja in vedenja možno izluščiti njegovo tajno prepričanje, s katerim se pa ni upal na dan, namreč, da hočejo fratri zajčji dar zase obdržati in ga sami použiti. Zato so naprosili (menda) g. gvardijana, naj cerkovnika od te napačne sumnje ozdravi. Storil je, pa brez uspeha.

Tako sta zajca romala nazaj k Marijinemu Celju.

+ *Msgr. V. Belè:*

Vzor božje poti

Dunajski župnik Alfred Hoppe je pred dobrimi dvajsetimi leti objavil veliko, s slikami bogato opremljeno knjigo »Božje poti avstrijskega romarja«. (»Des Oesterreichers Wallfahrtsorte.« Wien. St. Norbertus Verl. 1913.). V tej zelo obširni knjigi je opisal nad 300 božjih poti, ki jih je po veliki večini sam osebno obiskal. Zbrane so tu vse le količkaj znamenite božje poti v nekdanjih avstrijskih in tudi nekatere bližnje v sosednih deželah. Župnik Hoppe, ki je izmed najznamenitejših romarskih pisateljev in izmed najboljših poznavateljev božjih poti, imenuje *svetogorsko božjo pot — vzor božje poti.* On piše v omenjeni knjigi (str. 156) tako le:

»Naj bo Altötting (na Bavarskem) najbolj obiskovana božja pot, — Mariazell (na Štajerskem) najodličnejša, — Filipovo (na Češkem) najčudovitejša, — San Romedio (na Tridentinskem) najstarejša (približno iz l. 330.). — Sv. Višarje (na Koroškem) najvišja (1798 m), — Kalvarija (v Galiciji) na cerkvenih zgradbah najbogatejša, — St. Georgenberg (na Tirolskem) najlepša, — in naj hvalijo na tej božji poti to in na drugi drugo, — je in ostane po našem mnenju (in videli smo mnogo božjih poti) Sveta gora pri Gorici *najbolj idealna* od vseh božjih poti; ona je *biser vseh božjih poti.* In če bi imeli nalogo, oddajati lavorove vence: prvi venec Sveti gori!

Z drugimi besedami povedano: Če bi imeli moč ustvarjanja, da bi si mogli ustvariti božjo pot po lastnem mnenju in dopadenju, toda samo po vzorcu kake že obstoječe božje poti, bi si ustvarili táko, ki bi se ponajveč skladala s Sveto goro.

Razlogi, zaradi katerih imenujemo prav Sveto goro »vzor božje poti«, so naslednji:

1. *Veličastna je lega* svetogorskega svetišča prav na vrhu mogočne gore, ki je mejnik med nižino in visokimi planinami; pa tudi nedaleč od Jadranskega morja gleda ob svojem vznožju razprostrte vse *krasote narave.*

2. Zdi se, da je ta mogočna gora samo za to namenjena, da nosi na svojem vrhuncu romarsko cerkev in nič drugega. Na vse strani ne hiše (— razen samostanske in romarskih) in ne vasi; v samotni *oddaljenosti od sveta, blizu neba* kraljuje ta milostni dom Matere božje na svojem skalovju.

3. Vzorno vzdrževana, zanesljivo markirana gorska pot vodi iz doline na najvišjo višino. In ta gorska *pot je zasebna last* frančiškanskega samostana in samo za romarje zgrajena in vzdrževana, prava »terra santa«, »sveta zemlja«.

4. Prelepa je *zgodovina postanka* te božje poti in nas v mnogočem spominja mogočne lurške drame; tako lahko rečemo: ustanovitev te božje poti je nedvomno in izključno *delo vsemogočnega Boga.*

5. Svetogorska cerkev, ki ni sicer izmed najlepših, je po svoji velikosti med najodličnejšimi. Romarji imajo dovolj prostora v teh razsežnih svetih vežah.

6. Svetogorsko svetišče ima tudi to posebnost, da nam že omenjeno čudežno zgodovino njegovega postanka predočujejo mojstrske velikanske slike, ki jih vidimo na najodličnejšem mestu v cerkvi, na treh delih nad slavolokom. Razen tega seznanjajo romarja z zgodovino svetišča že na poti na goro ravno tako dobre slike. Tako se romar vedno zaveda, na kako milostnem kraju se nahaja.

7. *Na Sveti gori so vzorni, veliki prostori za sprejem in prenočišče romarjev.* In ti prostori so last samostana.

Ker se tako srečno skladajo vse navedene prednosti na eni in isti božji poti, zato se nam zdi ta tako odlični kraj res *vzor prave božje poti«.*

Tako poveličuje svetogorsko božjo pot — kot biser božje poti — najboljši poznavatelj vseh naših romarskih svetišč. Napisal pa je te besede že pred vojno. Ker je vojna marsikaj spremenila, te besede danes ne veljajo več v polnem obsegu in v vsakem oziru. To pa še prav posebno zaradi povojnih obnov.

Iz Solkana vodi do vrha vzorna cesta, ki jo brez težav — kljub strmini — zmagajo motorna vozila. Ta cesta je le od polovice, to je od Prevala dalje, svetogorska last. Krajša romarska pešpot iznad Solkana pa za sedaj še ni povsem obnovljena. Vendar je dostop na Sveto goro lahek in prijeten.

Obcestne kapele je vojna porušila in je hkrati s svetiščem uničila velikanske stenske slike v cerkvi. Upajmo, da se s časom dvignejo tudi kapelice iz razvalin in da nam bo zgodovina postanka tega svetišča zopet predočena na umetniški način v kaki obnovljeni obliki. Cerkvene stene še niso poslikane in pričakujemo tudi žgano slikana okna, ki bodo cerkvi velik okras.

Prav gotovo pa najmanj drži Hoppejeva predvojna ugotovitev, da svetogorska cerkev, ki je med najodličnejšimi po svoji velikosti, ni med najlepšimi. Danes moramo reči, da je ta cerkev izmed največjih in tudi *najlepših.* Iznad cerkve, ki je zares veličastna stavbinska umetnina, se dviga skoraj 50 metrov visok zvonik z obširno razgledno galerijo.

Mogočna, ponosna in lepa zgradba je samostan pod cerkvijo. Prvotna zgradba, ki je služila spočetka za cerkev in samostan, je sedaj spremenjena v romarsko hišo s svetlimi, snažnimi spalnicami. Lepa hiša je gostišče z garažami in prodajnimi lopami.

V primeri s predvojno preprostostjo imamo zlasti v cerkvenih in samostanskih zgradbah razporejene tu resnične arhitektonske vrednote in lepote. Lepo je cerkveno dvorišče pred svetiščem z mogočnim stopniščem. S tega dvorišča se odpira veličasten razgled od Jadranskega morja do Alp.

Razen avtomobilske ceste od Solkana do vrha Svete gore vodi na drugi strani prav dobra vozna cesta navzdol proti cestnemu omrežju, ki se razpleta med Grgarsko kotlino preko Banjške planote do Kanalske doline.

Bogate so deževne vodne naprave na tem 682 metrov visokem vrhu.

Sveta gora ima svoje pokopališče, ki si ga Goričani radi izbirajo kot zadnje počivališče na tem milostnem hribu.

Bogato razmrežena električna razsvetljava spreminja noč v dan in daleč, daleč bleste skozi temno noč svetogorske žarnice kot svetli pozdravi Marijinim častilcem, ki se radi ozirajo tja gori k Njej.

V samostanu je redni poštni urad z vsakdanjo poštno zvezo in razen tega še telefonska zveza z mestom, kar je na tej višini in v tej oddaljenosti važnega pomena in velike koristi.

Če bi danes zopet mogel obiskati Sveto goro njen nekdanji poveličevalec župnik Hoppe, bi ji pač moral priznati poleg lovorovega venca idealnosti, tudi venec *lepote in udobnosti.* Povojna Sveta gora je v še večji meri kot predvojna zares ideal in biser božje poti.

Da pa je vstala iz vojnih razvalin tako lepa in veličastna Sveta gora s svojimi monumentalnimi zgradbami, to je predvsem zasluga naše narodne italijanske vlade, ki se tu ni omejila na strogo in tesno vojnoodškodninsko obnovitveno in vzpostavitveno merilo, temveč je v svoji plemeniti radodarnosti bogato in velikodušno odprla svojo roko. Tu ni bil namen vlade, da bi samo obnovila in vzpostavila staro Sveto goro, temveč je hotela zgraditi *novo Sveto goro, olepšano in poveličano.* Podprla je obnovitvena dela z zneski nad tri milijone lir. S tem je na italijanska narodna vlada pokazala, kako zelo upošteva in spoštuje globoko vernost in pobožno marijoljubnost tukajšnjega ljudstva. Tisti romarji, ki so poznali predvojno Sveto goro in vidijo velikansko razliko med prej in sedaj, morajo to prav posebno jasno spoznati in tudi hvaležno občutiti.

Poleg velikodušne radodarnosti italijanske vlade pa ne smemo podcenjevati zbirk in prispevkov pobožnih vernikov iz bližnjih in daljnih krajev. Veliko so že žrtvovali. Pri vsem tem pa je še veliko potreb v tem velikem svetišču. Manjkajo še kameniti portali, cela vrsta oltarjev, prižnica, orgle, stenske in okenske slikarije in še marsikaj, kar je v tako velikem in tako lepem svetišču nujno potrebno. Ko bo vse to oskrbljeno, doseže šele obnovljena Sveta gora pravi višek svoje idealnosti.

Tako je velikodušni radodarnosti romarjev danih polno možnosti in priložnosti za plemenito udejstvovanje. Za njihovo velikodušnost in radodarnost pa jih čaka tudi velik in bogat blagoslov Svetogorske Kraljice, ki je bila, je in bodi *Kraljica naše dežele in ljudstva.*

Ne patrom, kakor nekateri nespametno govore, ampak za našo najvzornejšo božjo pot damo, kar žrtvujemo za svetogorsko svetišče.

Opomba uredništva: Ta spis je sestavil rajni dekan kanalski že pred dvema letoma za prvo številko našega lista, ki naj bi bil začel izhajati pod njegovim uredništvom z januarjem 1938. Od takrat se je marsikatera v tem spisu izražena želja uresničila: svetogorsko svetišče je poslikano, dobilo je krasne portale, slikana okna, nove orgle in svetilke iz kovanega železa.

Beneški patriarh Em. kardinal Piazza govori 17. VI. 1939 na goriškem Trgu zmage in poveličuje svetogorsko Marijo, ki naj vodi in brani vse goriško verno ljudstvo v veselih in žalostnih dneh.

To in ono

35. mednarodni evharistični kongres, ki bi se imel vršiti pomladi l. 1940. v Nizzi na Francoskem, je radi burnih vojnih časov odgoden.

V decembru bo milanska nadškofija z raznimi slovesnostmi obhajala 16. stoletnico rojstva sv. Ambroža, cerkvenega učenika in škofa milanskega.

V Assisiju so z velikimi slovesnostmi obhajali god sv. Frančiška, katerega je pred kratkim sv. oče proglasil za zaščitnika Italije. Ob svetnikovem grobu so prižgali svetilko, ki so jo poklonila vsa županstva Italije. Obenem so se zavezala, prispevati za olje za vse večne čase, tako da bo svetilka vedno gorela. Ob tej priliki je imel zastopnik rimskega mesta, bivši goriški prefekt eksc. Manno prav lep krščanski nagovor.

V Padovi je zborovalo 1000 mašnih strežnikov. Ti so v ondotni škofiji prav lepo organizirani v svojih bratovščinah, ki štejejo že 3.607 članov. Letos so imeli tudi tekme iz sv. obredov. Ob kongresu je sam nadškof razdelil zmagovalcem nagrade. Obenem je močno priporočal mašnim strežnikom čistost vesti, pobožno zadržanje pri službi božji, pogostno sv. obhajilo, obiskovanje Najsvetejšega in molitev sploh.

---

2. oktobra je umrl v Chicagi v Severni Ameriki nadškof in kardinal Jurij Viljem Mundelein, ki je sezidal v času svojega vladanja veliko cerkva in katoliških šol v mestu in škofiji. Znan je bil po svoji veliki dobrodelnosti. Ustanovil je v svoji škofiji veliko dobrodelnih društev in bolnišnic. Zavzemal se je za socialno pravičnost do nižjih stanov, za delavce in brezposelne. Po svetovni vojni je organiziral med svojimi verniki dobrodelno akcijo za pomoč revnim slojem na Poljskem, v Avstriji in Nemčiji.

V neki radi vojne izpraznjeni francoski vasici blizu znanega Maginotovega trdnjavskega pasu je ondotni škof posvetil za mašnika dijakona Jurija Prachesja, ki služi kot narednik v nekem pehotnem polku. Osamelo vaško cerkev so vojaki za to slovesnost prav lepo okrasili in se v velikem številu udeležili cerkvenega obreda. Sam polkovnik s častniki je bil prisoten. Škofu sta služila dva vojna kurata. Oddaljeno topovsko grmenje je spremljalo petje litanij vseh svetnikov in sklepni Te Deum.

V Montrealu v Kanadi slavi katoliško delavstvo vsako leto s službo božjo in procesijo svoj »praznik dela.« Letos je verska manifestacija daleč presegala civilno proslavo. 50.000 članom katoliških delavskih društev, ki so se udeležili procesije, je ob sklepu poleg drugih govornikov govoril sam nadškof-kardinal Villeneuve.

Svetovni kongres Kristusa Kralja, ki se je vršil poleti v Ljubljani, je imel svoj odmev še celo v Južni Ameriki, kjer je naseljenih precej Jugoslovanov. Ti so, združeni z domačini, v Punta Arenas v državi Cile priredili svoj kongres. Po radiju so v več govorih pripravljali vernike na skupno slovesnost. Zbor dečkov je v radiju večkrat pel kongresno himno, da so se je lahko naučili že vnaprej vsi udeleženci. Prišlo je nad vse pričakovanje veliko ljudi. Zborovali so tudi po stanovih.

---

22. oktobra je imela organizacija slovenskih katoliških mladeničev (Z. F. O. = Zveza fantovskih odsekov) v Ljubljani svoj 3. letni občni zbor. Odposlala je med drugim pozdrave Mednarodni uniji katoliških telovadcev, francoski katoliški telovadni organizaciji, češkemu Orlu in belgijski telovadni zvezi. Ugotovili so velik napredek od zadnjega občnega zbora in napravili nekaj lepih sklepov za prihodnje leto. Med drugim tudi te: pri fantovskih sestankih bodo proučevali lepoto vere in katoliške Cerkve, prizadevali se bodo izkoreniniti iz naroda kletvino, pijančevanje in brezbrižnost mladine za domačo družino. Sodelovali bodo pri prizadevanju za povečanje čuta za varčevanje. Zavzemali se bodo za mesečno duhovno obnovo, duhovne vaje, brezalkoholni in breznikotinski teden.

Obenem je zborovala v Ljubljani organizacija katoliških deklet (Z. D. K. = Zveza dekliških krožkov) ljubljanske škofije. Tudi tukaj se opaža velik napredek. Trenutno šteje skoro 4000 članic, okoli 2000 mladenk in 2000 gojenk.

Kartuzijanski samostan v Pleterjah v Jugoslaviji je izdal krasno knjigo »Kartuzijanci«. Kdor se zanima za ta odlični red, naj si to knjigo nabavi, ki je polna krasnih slik in vseskozi zanimiva.

—:—

Zdrava duša v zdravem telesu

Črevesne bolezni.

Vnetje črevesja. Znaki: bolečine, vedno hujše in na okrog, trebuh zunaj mrzel — znotraj ogenj, obraz bled, mrzlica, zaprtje. Vzemi najprej čistilo, na ledvice in mehur si stavi sesekljano čebulo, drgni z žganjem, pij čaj škrade (= rabe = pirjevce) ali las turščnih ali lobodičja. Za notranji ogenj je zelo dobro to: 1 žlica lanenega semena naj zavre na 1 l vode, precedi, dodaj 2 žlici medu, jemlji 4 krat po ½ škodelice dnevno. Nič mesa, nič alkohola, bolj mlečne jedi, kuhano sadje.

Zelo dobri so tudi sledeči čaji: 3 dele oslada (spiraea) z enim delom tavžentrož ali ajbiševe korenine na vodi prevreti in piti; čaj bele koprive ali železnika (verbena) ali žajblja.

Zasluzenje (katar) črevesja: Korenine žlahtnika (pimpinella magna) — kuhane na vinu (1 žlico na 1/4 l), čaj rožmarina, žajblja, orehovega listja — skuhaj ali, skupno ali posamezno, ajbiševe korenine (althaea off.) 10—20 gr na ½ l vode. Prav zanesljiv je sledeči čaj, še bolje izkuha: laneno seme (40 gr), kamilca (40 gr) hrastov lub (mladih vej) (20 gr), ½ žličke korijandra stolči, dodaj malo sladkorja, vzemi po jedi.

Vnetje slepiča: Mnogi zdravniki so za operacijo, mnogi svetujejo počakati. Sicer bo, kdor nase pazi, čutil začetke: nerazpoloženje, pritisk na desni strani spod. telesa, šibki bodljaji, malo mrzlice, zaprtje, žeja, bljuvanje itd. vedno hujše.

V začetku že pij čaje: stolčen kimelj, dobro prevret, vsako uro par požirkov; čaj robidovega listja, lobodičja, št. jan. rož, konjske grive (eupatorium cannab.), marjetic, habatovih korenin (ne preveč), — lahko posamezne teh rastlin, lahko vsake nekaj. Hrana bodi bolj tekoča, obilna po obsegu, ne po redilnosti, dražil ne. Zvečer in zjutraj žlico oliv. olja. Ako bolezen ne odnehuje, pojdi do zdravnika, ne kirurga. Medtem stavi si gor obkladke okisane ilovice, sveže skute, senenih mrv (trja). Sledinje (t. j. obkladke) gorko ali mrzlo, kakor bolj prija. Navadno se začne z mrzlimi! Čistilo tu pa tam! Ali vsaj 1-2 žlici olivnega olja!

Župnik Künzle trdi, da je za popolno ozdravljenje večkrat zadostoval obliž »mosche di Milano«.

Vsekako se z operacijo ni treba prenagliti. Bog gotovo ve, zakaj je slepo čevo ustvaril. Tudi novejši zdravniki prihajajo do istega spoznanja. Slepo čevo je lonec, v katerem vrejo bakterije in bakcili, ki so črevesju za prebavo potrebni.

Madron (ujed): gorke obkladke, kimelj na mleku, poper in sežgan česnik (3 nožne konice na žganju za može). Čaj roženkravta in istočasno obkladek s kuhanim roženkravtom, polaj na vinu in obkladek, encijan s česnikom na malo vinu ali vodi. Klistirji.

—:—

Zdrava Marija!

Zdrava, Marija, biser neba!
Zdrava, Marija, blagor sveta!
Zdrava, Marija, mila Gospa!
Zdrava, Marija, balzam srca!
Zdrava, Marija, up naš, naš raj!
Zdrava, Marija, na vekomaj!

Zdrava, Marija, sveta vsekdar!
Zdrava, Marija, čednosti čar!
Zdrava, Marija, vernih src žar!
Zdrava, Marija, božji nam dar!
Zdrava, Marija, angelov slaj!
Zdrava, Marija, na vekomaj!

Vuga Alojzij

K Mariji

K Mariji božji Materi
srcè mi dviga se.
Plamèn ljubezni v njem žari,
žari, plamti do Nje.

K Mariji božji Materi
vse misli mi hitè.
Le k Njej mi duša hrepeni, —
ker ljubi Jo nad vse.

K Mariji božji Materi
molitev moja spè —
Slavi brezkončno jo — časti:
»O slavljena nad vse!«

Večerni zvon

V večerni mir zvoni nam zvon
z visokih vaških lin.
Nam kliče miloglasno bron
Marijo spet v spomin.

Hvaležni poklonimo se
Mariji ljùbljeni;
v nje varstvo izročimo se,
zatècimo se k Nji!

Iz srca nam molitev naj
izvije verna se:
»To noč naj bode naš čuvaj
Marijino srcè!«

Le v njem edini pravi mir
dobimo, bratje, mi;
le ono je vse sreče vir,
vir božjih čednosti!

Vuga Alojzij

Nezgode romarja Jerneja Trobca

(Nadaljevanje.)

VII. Domov.

Da si jopič svoj izpraši,
ga skoz okno pomoli...
Oster glas ga pa prestraši,
jopič mu iz rok sfrli.

Ko na cesti ženo sreča,
ga nahruli prav strašno;
ji poboljšanje obeča,
se na vozu vrne z njo.

So doma vsi preveseli,
da se oče vrnil je;
so Mariji hvalo peli
za prestano vse gorje.

SNAGA IN NESNAGA.

Trobec Jernej je sedel v majhnem oddelku skupno z neko goriško družino, ki je v Rihemberku izstopila. Ostal je v kupeju sam. Med potjo se je ves čas sramoval, ko je gledal snažno gospodo in primerjal njihova snažna oblačila s svojo povaljano jopo. In ni čudno, da je bila taka, če pomislimo, kod je hodil in se valjal in če zlasti še upoštevamo solkansko burjo in prah. Kar skrbelo ga je, kako ga bo sprejela Barbara, ki je v vseh rečeh tako natančna.

»Sam si, čas imaš, osnaži se!« si je dejal in takoj šel na delo. Med vožnjo skozi predor je menil, da bi bilo najbolje, ako suknjo pošteno otrese kar skozi okno. Sklene, stori. Z debelo roko nese jopič skozi okno in začne z njim otepati, da se je kar kadilo.

JOPIČ SKOZI OKNO FRLI.

Nezgoda in zračni tok sta pa hotela, da je rob njegove velike jope pošteno oplazil neko gospo, ki je sedela pri oknu v sosednjem oddelku. Njen soprog je prišel ves razjarjen v Jernejev oddelek in na vratih divje zavpil: »Kaj pa delate, vi neotesani možakar?« Jernej se je tako prestrašil, da mu je jopa padla iz rok. »No, zdaj sem pa še ob rekelc! Kaj je novega, žlahtni gospod, kaj se jezite? Jaz bi se moral jeziti, ker ste krivi, da sem prišel ob jopo.« »Mojo ženo ste udarili in ji zbili naočnike.« »Jaz? Vaši ženi? Še svoje sitne Barbare nisem nikoli udaril. Vaše žene in vas pa sploh še nikdar nisem videl.« »Kako govorjenje! Seveda ne, ali zdaj, ko ste jopič otepali, ste zadeli mojo ženo pri oknu sosednjega oddelka.« »A tako? Na to pa nisem mislil, ker se prvič vozim po tej progi.« »To velja za vse proge na svetu, da skozi okno v vlaku ne smete ničesar otresati ali metati, ker lahko komu kaj hudega prizadenete.« Zdaj šele se je spomnil Jernej, kako nesrečo bi bil lahko zadnjič povzročil, ko je metal črepinje skozi okno. »Sicer pa mi je žal, da ste izgubili jopič. Kje izstopite?« »V Dutovljah.« »To je blizu. V Štanjelu bom naročil postajenačelniku, naj pošlje koga po njo in vam je pošje na dutovsko postajo. Jutri jo gotovo dobite tam.« »Spet sreča v nesreči«, si je mislil Jernej in se poslovil od gospoda, ki je skočil do štanjelskega železniškega urada.

Skozi okno je vpil Jernej za gospodom: »Obljubite steklenico terana tistemu, ki mi jopo prinese!«

»Zdaj imam klobuk, jopiča pa ne. Kako naj se vrnem z božje poti v takem stanju? Vsi se mi bodo smejali.« Tedaj se je spomnil, da je danes šla Barbara v mlin v Šepulje s kobilo in da se vrne okrog pete ure. Sklenil je, da jo počaka v kakem grmu in se da domov zapeljati pod kako odejo. Če bi pa žene ne bilo, počaka kje do mraka, in ko ne bo več ljudi po cestah, pojde domov.

Na postaji v Dutovljah je kot tat izginil na desno čez tračnice in po bližnjici naglo odpihal proti Pliskovici.

DRUGI PASJI NAPAD.

Pa glej ga šmenta, ali ne pride spet za njim tista pasja sitnost, ki je radi nje že včeraj zjutraj zlomil dežnik? Pes se mu zakadi kar v hlače in mu jih pošteno strga. Jernej je začel brcati proti napadalcu, ki se pa ni dal preplašiti, ampak se je zdelo, da hoče ubogega romarja kar na kose raztrgati. Ker naš Jernej ni imel drugega orožja, je začel mahati proti psu s klobukom. Da bi tega nikdar ne bil storil! Pes mu je še klobuk natrgal. Zdaj pa je bil že tudi potrpežljivi Jernej do skrajnosti razdražen. Začel je pobirati kamenje in z veliko srditostjo obmetavati nesramno kuže, ki se je vendar dalo odpoditi, ko je videlo, da gre zares. Tako gre večkrat v zasebnem in javnem, narodnem in mednarodnem življenju. — Le pomislite, kako je bil Jernej po taki vojski upehan in izmučen in kako mešana čuvstva je imel, ko se je znašel pred srečanjem z Barbko povrhu vsega še s strganimi hlačami in prevrtanim novim klobukom! Le to ga je tolažilo, da je še živ in da mu je tudi koža ostala cela. Ali ni tudi res, da bi moglo biti huje?

JERNEJ NA PREZI.

Ob cesti si je našel varno zavetišče in tam se je oddihaval ter prežal kakor kak roparski vitez na Barbaro in njeno kljuse, ki ga je sedaj v duhu že gledal, kako se premika skoroda po petih nogah, kimajoč z glavo skoro do tal pri vsakem koraku. Zdaj se je bilo treba resno pripraviti na srečanje z njegovo boljšo, pa tudi mnogo strožjo polovico, ki ji bo treba dati natančen obračun od vsega dejanja in nehanja. Jernej misli in tuhta še bolj resno kot sinoči pred spovednico, kjer ga je zasačil orožnik. Kako bo opravičil svoj povratek brez jopiča, brez ure, brez marele, brez denarja; skoro 20 K je zapravil. Kako se bo predstavil ves zavaljan in strgan? Bog sam ve, koliko drugih reči bo še zanimalo njegovo ženo! Morda se bo moral zagovarjati tudi radi poznega povratka. In karta, ki jo je pisal Nežki? Ali ne bo morda tudi ta reč imela hude posledice? Jernej je bil sicer neroden, tudi otroško preprost, ali neumen ne. V brihtni glavi se je oborožil za vse mogoče napade; saj je potoval ob belem dnevu in ima za vsako besedo in dejanje zanesljive in verodostojne priče...

V resnici prihaja voz, ki je očividno vozil že Napoleonove vojake po Krasu. Kolesa kolebajo kot pijanški v poznih urah, na vozu sedi suhljata žena, ki svoje kljuse z vajeti in bičem prepričuje, da je čas dragocena reč. Živinče pa pravi, da je že zadosti vozilo v svojem življenju in da tudi njemu tiče nekaj počitka. Kakor ob avstrijskem zlomu se je baraka kratkomalo ustavila in žival ni hotela z mesta.

»Čakaj, čakaj, Barbara, ti bom pomagal!«

JERNEJ SE BORI, DA BI OMEHČAL BARBKINO SRCE.

»Sebi pomagaj, stara neroda, ki te ne božja pot ne nobena reč na svetu ne pripravi do pameti. Tak romar: golorok, brez dežnika, strgan, dobro, da se te še glava drži. Brez denarja mi hodi na božjo pot in potem toliko reči proda za par kronic. In še orožnikom pride v roke — in z ženskami dela prijateljske zveze na stare dni in popiva kakor kak fantalin, neugnan in razsipen, ko gre v vojake. Pa vse to, da se postavlja in baha, da ima kaj. Kaj pa bi imel, da jaz ne garam kakor to naše staro in obrabljeno kljuse. Veš kaj, jaz se s teboj ne bom več prepirala, prestara sem, da bi si še grenila življenje z ljubosumnostjo. Pa pojdi k tisti Nežki ali kamorkoli, samo mene pusti pri miru in ne zini mi nobene več. Sramota!« To je bila njena zadnja, s silnim zaničevanjem izgovorjena beseda, nakar je pognala kobilo naprej.

Jernej je hodil poleg nje peš. »Barbka, ti pa res vse uganeš. Ne, vsega nisi uganila, ali marsikaj.« »Kaj uganem, to vem. Ali veš, kdo je bil pri tebi, ko si si malo vinjen izpraševal vest? Ali veš, kdo vse so bili s teboj, ko si prešerno polival po mizah božjo kapljico? Nerodna klepetulja si in delaš meni in vsej hiši sramoto. Pa kaj bi še govorila!«

»Ne zaničuj svojega Jernejčka, ki že toliko let s teboj v miru živi in te rad uboga. Odslej te bom še bolj, saj ob tej božji poti sem spoznal bolj ko kdaj prej, kako velik zaklad si mi ti. Res sem prijazen z vsemi dobrimi ljudmi — in tudi z gč. Nežko visokega stanu in hiše sem se spoznal, pa nisem bil sam z njo, in vesela boš tega znanja tudi ti, ko ti doma kaj več povem. Toda ljubim, ljubim samo tebe, ker le tebe ljubiti smem in moram in hočem iz vsega srca, saj si mi več ko samo žena; ti si moja mati in vodnica, vse veselje mojih dni. Barbka, pokaži mi spet svoje prijazno obličje in pelji me lepo na vozu domov, da ne bodo vsi vedeli, da prihajam tako oropan z božje poti in se ne bodo še tebi in otrokom in otrok otrokom smejali. Barbka, da te na poti nikdar nisem pozabil, naj ti priča ta rustica, ki sem ti jo prinesel za spomin.«

JERNEJ JE ZMAGAL!

Te iskrene in z veliko prepričevalno silo izgovorjene besede so omehčale Barbarino srce, da se je posmejala in mu podala roko.

»Saj pravim, Jernejček, tudi ko je človek po vsej pravici jezen nate, se mora smejati in ti vse odpustiti«.

Z ZELENJEM ZASUT VESELO DOMOV.

Jernej se je nato skobacal na voz in legel med vreče. Barbara ga je pokrila s plahto, pa se je zdelo pokrivalo le premajhno. Zato je nalomila ob poti še nekaj hrastovih vej in ga vsega zakrila. Jernej je komaj dihal v svojem zavetju, pa je bil srečen, da se je vse tako lepo izteklo. Kaj vse hujšega bi se mu bilo lahko pripetilo spričo zapletenosti toliko težav!!...

Kobila je čvrsto stopila. Da ni tekla, ji res, ubogi stari, ne smemo zameriti, saj bi se pa tudi niti ne spodobilo, ko je vozila gospodarja, ki se je vračal domov od mnogih srečno dokončanih bojev... kakor pokrit z zmagoslavnimi venci. Malokaterega junaka so z lovorjevimi venci zasuli.

»Danes pa peljete zelo veliko!«, je dejala žena, ki je prišla mimo.

»Peljem zase in še več za druge, ki samim sebi ne morejo pomagati«, je odgovorila dvoumno.

»Prav je tako, drug drugega bremena moramo nositi — in, če treba, tudi voziti.«

TONČEK SE SMEJE IN JOKA.

Ta večer bo ostal Tončku za vedno v spominu. Stari oče je k sreči vtaknil v žep pri hlačah spominček za ubogega Tončka, ki ga je bil pustil v tako žalostnem stanju, čeprav je bil naročil mlekarici na postaji, naj ga spremi domov. Spominjal se pa bo in še mnogim pravil dedkovo zgodbo, ki je bila včasih vsa vesela, včasih pa tako žalostna, da se je on, ki je dedka ljubil in ga silno spoštoval, prav bridko zjokal, posebno takrat, ko ga je gledal z očmi otroške domišljije v usodni pasti.

In zgodilo se je celo čudo, da je Barbara brez obotavljanja dovolila, da pojdeta sin Marko in njegov Tonček prihodnjo soboto na božjo pot, da poravnata vse Jernejeve obveznosti napram Materi božji in drugim dobrotnikom.

Že koj naslednji dan je Marko skočil po očetov jopič in seveda izročil v znamenje hvaležnosti steklenico najboljšega kraškega terana.

SPOMINSKA PODOBA.

Veliko družinsko veselje je bila spominska podoba, za katero je Trobec prejel po pošti sledeči napis:

Jerneja je Trobca rešila,
o Mati, na slavni Tvoj god
samo Tvoja roka premila
iz mnogih nevarnih nezgod.

To zna ves bodoči naj rod,
ki molil in delal bo tod!

Jernej je bil ves iz sebe, ko je bral ta napis. Tudi Barbari je izginila zadnja sled ljubosumnosti ob branju tako plemenitih besed, čeprav je ta grda kača mogočno dvignila svojo glavo v njenem srcu, ko je v Jernejevem žepu našla pesem z Nežkinim podpisom.

Jernej je napolnil čutaro vina in ni mogel drugače, kakor da se je takoj napotil h g. učitelju Cveku na Repentabor, ki mu je kar srčno rad napravil še to uslugo, da mu je z nedopovedljivo lepimi vijugami prepisal Nežkine verze na zaobljubno podobo.

»Marija bo vesela — in znanci se bodo tudi name spomnili pred to podobo na Sv. gori«, si je mislil Jernej, ko se je vračal s Tabra.

Kdo bi dvomil, da je Ivana Lozar morala nesti steklenico terana gč. Nežki, in sicer prav takoj?

IN UMRLA STA...

Jernej in njegova močna žena Barbara sta še marsikako leto preživela v ljubezni, ki je bila po tem romanju bolj pomladna ko jesenska. Tako otroško topla in močna je bila, da sta oba, drug za drugim legla v grob v visoki starosti... v isti zimi.

POGREB IN POGREBNI GOVOR.

Jerneju so pripravili izreden pogreb, ki ga je vodil sam novi komenski dekan in sta mu stregla domači g. Filip in velikodolski g. Leopold. V cerkvi je g. dekan spregovoril celo nekoliko ginljivih besed. Vsa cerkev je zaihtela, ko je končal pretresljivo pridigo o dobri pripravi na smrt. Dejal je: »Težko nam je, predragi, tedej, ko nas je zapustil Trobec Jernej. Ali v veliko tolažbo nam je v tej uri, da je bil na klic Gospodov res, tedej, dobro pripravljen. Zakaj vidite, dobra dela je delal, Bogu na čast je pel, lepo je skrbel za krščansko vzgojo otrok, marsikako nezgodo je voljno prenesel in znal je lepo v miru živeti z ženo in vsemi ljudmi, tedej, in to mu bo Bog poplačal, kajti blagor krotkim in miroljubnim, ker bodo, tedej, zemljo posedli, kraljestvo večnega miru. Amen.«

PREROŠKI GLAS.

Pri tem pogrebu pa se je zgodilo tudi nekaj nenavadnega in neprijetnega. Ko so se pogrebci bližali pokopališču, je prišel naproti suhljat, razmršen in zanemarjeno oblečen mož. Bil je kot nekak deseti brat, ki se je postavil pred sprevod in začel z dvignjeno roko na ves glas vpiti: »Žalujoči ljudje, poslušajte! Čez 30 let bodo po vsej deželi brali zgodbo vašega mrliča. Takrat bodo hudi časi. Nebo bo o polnoči žarelo ko kri. Ljudje bodo hodili brez nog, ljubili brez srca in mislili brez glave. Doktorji bodo učili, da črno je belo, belo pa črno.

Družboslovci se bodo prepirali, je-li gospodar krave tisti, ki jo molze, ali tisti, ki jo redi.

Ljudje bodo tako zmešani, da bodo pričakovali dobrih časov od nasilnežev, roparjev in brezbožnežev... Ha, ha, ha!!

Hudič se bo smejal na vse grlo, ker bo njegova žetev po vsem svetu velika. Takrat bodo brali, kako ste jokali, ko ste pokopavali poštenjaka... Kaj vidim?... Glejte!... Kdo so?... Kri njegove krvi!... Besedasti Čmrlji in drugi sejavci nerodovitnih besed se smejejo vaši žalosti nad poštenjakom in se krohotajo, ko mora utihniti list, ki se je drznil po 30 letih poživiti spomin nanj. Le pokopljite poštenjaka, hitro pokopljite vse poštenjake, da ne bodo trpeli v tistih dneh!«...

Ljudje so bili vsi zbegani. Je-li prerok, je-li slaboumen? Govoril je s takim poudarkom in oblastjo, da se nihče ni drznil ga ustaviti. Šele ob koncu se je ojunačil cerkovnik Cene iz Kjudrovice in ga potisnil vstran. Tujec se ni branil. Odšel je kdovekam.

Branjevka Ivanka se je pa prekrižala in vzdihnila: »Sveto, sveto, sladko!«

Pogreba so se udeležili tudi številni domači in okoliški pevci, ki so svojemu ljubemu tovarišu pevcu Jerneju zapeli pred hišo, v cerkvi in na pokopališču ginljive žalostinke.

ZADNJE SLOVO.

Po pogrebu pa so šli v gostilno in tam so govorili o Jernejevih vrlinah, se spomnili tudi slavnega njegovega romanja ter mu v zadnje slovo zapeli pesem, ki jo je za to in še mnoge druge prilike spesnil učitelj Cvek na napev pesmi »Tam v štajerski deželi«...

Trobc' Jernej je šel na Goro,
k Materi na božjo pot...
Ob življenje bil bi skoro,
tol'ko je imel nezgod.

Mož je bil iz Pliskovice,
ženi Barbka b'lo ime;
ker že tu prestal je vice,
zdaj v nebesih smeje se.

NAGROBNI KAMEN.

Na spomeniku, ki so mu ga postavili otroci in vnuki, bereš:

Trobec Jernej
tu mirno spi
in čaka trobento,
da ga zbudi.

UGANKE

Rešitev.

1. *Udeležimo se duhovnih vaj!*
2. *Molimo Te, skriti Bog!*
3. *Roža skrivnostna, Marija, si Ti!*

Pravilno so rešili: Poljanec Stanko, Štokelj Milojka, Rustja Olga, Slokar Marija, Burger Jožef, Marušič Janez in Pepca, Velikajne Terezija, Miklavčič Andrej, Štanta Stanko, Repič Anica in Fanči, Erjavec Katarina, Babič Zofija, Valerija in Zora Uršič, Mavrič Ana, Prinčič Danica, Elvira Čučat, Anica Mavrič, Lojzika in Marija Pavlin, Jožica Ličen, Slavica in Olga Mučič, Ivan Mavrič, Jermol Ivanka, Kosovel Marija, Faganel Stanka, Rožič Franc-Karla-Bogomira-Vida, Forčič Miloš in Marica, Kranjc Štefan in Peter, Brecelj Anton, Mavrič Milena, Elza in Lida, Velikonja Štefanija in Kacin Angela, Sivec Anica, Pirih Malka in Stanka, Ipavec Angela, Bandelj Marija, Mrše Matija, Maraž Suzana, Božič Franc, gorenjepoljske družbenice, Kenda Marija, Ipavec Alojzij, Rakušček Janez, Kranjc Izidor, Slama Natalija. — Vsem ugankarjem se zahvaljujemo za zanimanje in jim voščimo, da bi se spet znašli skupaj in bi prišle na vrsto še številne neobjavljene uganke.

Križ

(Sestavil Hrast S.)

	T	
	N	
	N	
	O	
	A	
V Z E B M	L	G Š J A E
	Ā	
	Z	
	U	
	M	
	M	

V tem znamenju boš zmagal.

Z dovoljenjem cerkvene oblasti.

Uredništvo in uprava:
CONVENTO MONTE SANTO.

Odgovorni urednik:
P. GUGLIELMO ENDRIZZI
Tiska:
Prem. Stab. Tip. L. Lucchesi - Gorizia